INTROSPECTIV

John P. Strelecky

A treia vizită la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

John P. Strelecky

A treia vizită la CAFENEAUA de la CAPĂTUL LUMII

Traducere din limba engleză de
MONA APA-SLUJENCO

În amintirea naşului meu,
Robert „Bob” Krzyzewski
(1928-2019)

Sper că lacurile din raiul tău sunt pline de peşte,
iar soarele îţi luminează blând chipul.

PREFAŢĂ

Uneori, când te aştepţi cel mai puţin şi când poate ai cea mai mare nevoie, te regăseşti într-un loc nou, întâlneşti oameni noi şi înveţi lucruri noi. Iar dacă eşti suficient de norocos, vei putea să te întorci acolo, când va sosi din nou momentul.

Aceasta este povestea celei de-a treia vizite pe care am făcut-o la *Cafeneaua de la capătul lumii.*

1

Era întuneric şi ploua atât de tare încât nu vedeam nici la doi metri în faţa mea. Şoseaua era udă şi alunecoasă. Simţeam cauciucurile derapând prin băltoacele mari, care se adânceau de la o secundă la alta.

Farurile abia dacă străpungeau bezna, aşa că am pornit faza lungă. În zadar, însă. Se lăsase ceaţa, care reflecta acum înapoi lumina, înrăutăţind şi mai mult situaţia.

Am nimerit într-o altă băltoacă adâncă şi am simţit tensiunea în cauciucuri, la contactul cu apa stătătoare.

Am privit în retrovizor, dar nu se zărea nimeni în urma mea. Pe când îmi îndreptam din nou atenţia în faţă, asupra drumului, mi-am surprins pentru o clipă imaginea în oglindă. Aveam un aer obosit. Fusese o seară lungă. Avea să fie încă şi mai lungă pentru cei care rămăseseră acolo. Mai erau multe lacrimi de vărsat.

Deodată, maşina a părut că patinează pe gheaţă. A derapat mult spre dreapta, iar eu am călcat pedala de frână. Maşina a răspuns cotind brusc în direcţia opusă.

Inima-mi bubuia în piept şi, pentru un scurt moment, am crezut că se va roti cu totul. Am tras de volan şi am apăsat cu putere frâna. Nu s-a întâmplat nimic. Maşina continua să se rotească.

Cumva, mi-am adus aminte de ceea ce mi-a spus tatăl meu odată, legat de faptul că, pe ploaie, n-ar trebui să calci prea tare frâna. Trebuia, în schimb, să-ţi stăpâneşti instinctele şi să-ţi încetineşti mişcările.

Am apăsat din nou pedala de frână, mai încet de data asta.

Spatele maşinii derapa încă. Am simţit atracţia forţei centripete care încerca să mă facă să mă rotesc. Am simţit roţile încercând cu disperare să dea de carosabil, pe sub apă. Mi-am

simţit inima bătându-mi încă şi mai tare.

Un fulger uriaş a scânteiat în faţa mea, iar lumina lui m-a orbit. O fracţiune de secundă mai târziu, tunetul răsunător a făcut să se cutremure parbrizul.

„Încetineşte”, l-am auzit şoptindu-mi în gând pe tatăl meu. „Încetineşte.”

Am tras uşor de volan în direcţia opusă faţă de cea în care o lua maşina şi am apăsat din nou, uşor, pe frână. Nimic. Deocamdată, nimic.

Apoi, brusc, cauciucurile au atins carosabilul. Maşina s-a zdruncinat puternic, după care s-a redresat.

Inima dădea să-mi sară din piept şi mi-am dat seama că nici nu mai respiram. Am răsuflat uşurat şi am privit din nou în retrovizor. Tot nu se zărea nimeni. Era un adevărat miracol. Dacă ar mai fi fost vreo altă maşină prin preajmă, aş fi izbit-o din plin.

Am respirat adânc de câteva ori. Bătăile inimii mi s-au mai domolit. Totul era bine. Nu se întâmplase nimic. Gândul m-a purtat iar către tatăl meu.

Apoi cauciucul din spate, de pe partea dreaptă, a explodat.

2

Străbătea de ani întregi şoseaua aceea cu bicicleta. Şi în tot timpul ăsta nu mai văzuse niciodată o asemenea furtună. Unul după altul, fulgerele brăzdau cerul. Tunetul a fost atât de puternic încât a făcut-o să se cutremure.

Rafalele de ploaie o udaseră până la piele şi începea să-i fie frig. Temperatura părea să fi scăzut cu douăzeci de grade de când pornise la drum. Îşi vedea aburii respiraţiei înălţându-se în aer. „O zi care a început prost şi care, cumva, pare să meargă din rău în mai rău”, s-a gândit ea.

A început să pedaleze cu mai multă forţă, îndemnându-şi bicicleta să prindă viteză. Din pricina furtunii, se întunecase mai devreme decât ar fi fost normal, ceea ce, laolaltă cu ploaia deasă, o făcea să nu mai vadă aproape nimic în jur.

Un alt fulger a străpuns cerul, iar ea a lăsat instinctiv capul jos. În scânteierea aceea de o clipă, a zărit ceva pe drum. A mijit ochii, ca să-şi dea seama ce e.

O nouă descărcare electrică, şi atunci a văzut, prea târziu însă, cioburile care împânzeau carosabilul, în faţa ei.

A virat la dreapta, dar în zadar. Scârţâitul cauciucului peste sticla spartă i-a răsunat în urechi. Şi-a încleştat dinţii.

— Ah, nu, să nu se taie! a murmurat ea. Dă, Doamne, să nu se taie!

A mai pedalat câţiva metri, după care a simţit roata dezumflată şi greu de strunit.

— Fir-ar!

3

Din pricina cauciucului spart, partea din spate a maşinii derapa din nou spre stânga. Dar, cum drumul mergea acum în pantă, nu mai erau bălţi. Auzeam bătăile înfundate ale anvelopei sfâşiate şi mă străduiam din răsputeri să reîncadrez maşina pe banda mea.

„Nu e o noapte potrivită ca să te apuci de schimbat cauciucuri”, mi-am zis în gând. Slavă Domnului că există serviciul de asistenţă rutieră în caz de urgenţă. Am depăşit panta şi am tras pe dreapta. Tot nu se zărea nici o maşină în jur.

Am întins mâna spre torpedou şi am scos contractul de închiriere a maşinii, întocmit mai devreme în aceeaşi zi, imediat după ce sosisem pe aeroport. Am găsit numărul de urgenţă pe partea interioară a clapetei de deschidere.

Aveam telefonul la încărcat, în suportul special, aflat între cele două locuri din faţă. L-am luat şi am tastat numărul.

Nu s-a întâmplat nimic, aşa că am mai introdus o dată numărul. Nimic, nici de data aceasta. M-am uitat în colţul ecranului. Nu era semnal.

„Nu e o noapte potrivită ca să te apuci de schimbat cauciucuri”, mi-am repetat în gând. „Chiar *deloc.”*

Am pus telefonul înapoi la încărcat. Ştergătoarele se mişcau frenetic dintr-o parte-n alta, încercând cu disperare, dar zadarnic, să şteargă toată apa care se prelingea pe parbriz.

Am încercat să privesc în depărtare, dar n-am văzut mare lucru. Deodată, un alt fulger a luminat cerul. Atunci, pentru o clipă, am zărit o pasarelă, la vreo patru sute de metri în faţă.

Am pornit motorul. Riscam să stric janta până acolo, dar, dacă era într-adevăr o pasarelă, cel puţin aveam unde să mă adăpostesc de ploaie, cât schimbam cauciucul.

4

Aveam portbagajul deschis şi dădeam lucrurile la o parte, ca să pot scoate roata de rezervă. Am găsit-o, alături de un cric, o cheie tubulară şi o trusă de prim-ajutor, conţinând articolele specifice, precum şi o pătură şi câteva rachete de semnalizare. Trusa avea şi un bec încorporat, aşa că am luat-o cu mine, ca să văd ce fac.

„Felicitări celor de la centrul de închirieri”, am zis în sinea mea.

Am aranjat toate lucrurile de trebuinţă lângă cauciucul spart şi am început să desfac prezoanele. Ploaia cădea şi acum în rafale, dar nu ajungea sub pasarelă.

Ultima maşină pe care o văzusem trecuse cu mult înainte să fac pană. Mă aflam pe o şosea de provincie, cu două benzi. O şosea destul de puţin umblată, din câte se părea.

În timp ce schimbam cauciucul, am auzit şipotul unui râu, dincolo de drum. Probabil că de aceea fusese construită pasarela. Norocul meu.

În aer plutea miros de ploaie şi de pădure. „În alte împrejurări, podul şi râul ar fi alcătuit un loc pitoresc pentru o plimbare”, mi-am zis în sinea mea.

Până la urmă, după mari eforturi, am reuşit să scot cauciucul spart. Am ridicat roata de rezervă şi am încercat s-o aliniez cu şuruburile. Dar era grea şi nu izbuteam deloc.

După un minut de încercări ratate, am aruncat-o pe jos, nervos. Simţeam că-mi ard braţele. Le-am scuturat de câteva ori, după care am luat-o de la capăt. Până la urmă, a treia oară a fost cu noroc.

— Unde or fi prezoanele? m-am întrebat, cu voce tare.

Le scosesem de la cauciucul spart şi le pusesem undeva pe

jos. Mi-am trecut mâna peste suprafaţa de beton, dar n-am dat de ele. Am apucat trusa de prim-ajutor, cu becul micuţ încorporat, şi am făcut lumină în jurul meu.

Unde erau oare?

— Stai pe ele, a răsunat un glas.

M-am răsucit brusc şi, din greşeală, am scăpat trusa. Era o voce feminină, care mă luase complet prin surprindere. M-am întins după trusă, am ridicat-o şi am îndreptat fasciculul luminos în direcţia din care mi se părea că se auzisem glasul acela. Nu se zărea nici ţipenie de om. Doar structura pasarelei.

Am mutat lumina dintr-o parte în alta, dar nu era suficient de puternică pentru a mă ajuta să desluşesc ceva, mai departe, în beznă.

— Unde sunt prezoanele? am întrebat cu voce tare, încercând să mă lămuresc dacă mintea îmi juca sau nu feste.

Au urmat câteva clipe de tăcere şi am început să mă gândesc că, într-adevăr, glasul acela nu fusese decât rodul imaginaţiei mele.

— Stai pe ele. Aveai portiera deschisă când ai scos cauciucul vechi şi te-am văzut punându-le lângă tine. Cred că stai pe ele.

Eram îmbrăcat elegant şi, în încercarea de a nu-mi strica pantalonii de la costum, mă lăsasem pe călcâie cât timp lucrasem. Am întins mâna în dreapta şi am început să pipăi pe jos.

— În partea cealaltă, s-a auzit din nou vocea.

Am întins cealaltă mână şi, într-adevăr, am dat de prezoane.

— Mersi, am strigat eu.

M-am întors spre maşină şi am început să înşurubez prezoanele la loc.

„Cine să fi fost acolo şi ce căuta sub o pasarelă oarecare, într-o seară furtunoasă, cum era aceea?”, m-am întrebat.

Am terminat de schimbat cauciucul şi am lăsat jos cricul. Totul părea suficient de stabil. Am aruncat o privire în urma mea, dar nu am văzut pe nimeni. Apoi am azvârlit cauciucul spart în portbagaj.

Am lăsat cricul şi trusa de prim-ajutor pe bancheta din spate, în caz că aş mai fi avut nevoie de ele. Puteau să le pună la loc angajaţii centrului de închirieri auto. Când am terminat cu toate,

am privit prin întunericul de sub pasarelă.

— Pot să te ajut cu ceva? am întrebat eu, în neant.

Tăcere.

— Eu mă pregătesc de plecare. Dacă ai nevoie de ajutor, acum e momentul să zici.

Din nou, tăcere. M-am gândit să mă îndrept spre stâlpii de susţinere, în căutarea persoanei care mi se adresase, dar mi s-a părut riscant.

— Bine, am plecat, am strigat eu, oferindu-i persoanei în cauză, indiferent cine ar fi fost ea, o ultimă şansă.

Dar n-am primit, nici de data aceasta, nici un răspuns. Am aşteptat un moment, după care m-am întors şi m-am îndreptat spre portiera de pe partea şoferului.

5

— De ce eşti aşa de dichisit? s-a auzit acelaşi glas feminin.

Ajunsesem deja în faţa maşinii. M-am întors şi am privit prin beznă, acolo unde întrezărisem stâlpii de susţinere ai pasarelei.

— Am fost la o înmormântare.

Nici o reacţie.

— Mi-a murit naşul.

Din nou, nici o reacţie. Am făcut câţiva paşi înapoi, spre portiera din dreptul pasagerului.

— Nu e şi un film vechi care se cheamă aşa? a întrebat vocea. *Naşul?*

Gândul m-a purtat în urmă, către funeraliile la care asistasem. Imaginea lui în sicriu. Prietenii şi familia plângând. Fotografiile din jurul altarului, înfăţişându-l pe naşul meu când era tânăr, în putere... în viaţă.

— Nu la genul acela de naş mă refer, am zis şi, cum vocea nu mi-a răspuns, am vorbit din nou, prin întuneric. În tinereţea mea, oamenii alegeau naşi de botez pentru copiii lor. Nişte persoane care să vegheze asupra lor, dacă s-ar fi întâmplat ceva cu părinţii.

Am tăcut pentru o clipă.

— El a fost naşul meu.

— Aţi fost apropiaţi?

Întrebarea mi s-a părut bizară. Mai cu seamă pentru că nici nu vedeam cine mi-o adresa sau de ce purtam acea conversaţie, sub o pasarelă oarecare de pe şosea.

— Mda, am răspuns eu. Mai ales când eram mai tânăr. A fost un tip de treabă. O să-mi lipsească.

A urmat un nou moment de tăcere, apoi am auzit mişcări pe pavaj. Zgomot de metal şi de paşi. Stăteam lângă portiera din

dreptul pasagerului şi am deschis-o. Lumina din habitaclu s-a răspândit afară, în întuneric, şi atunci am zărit-o pe fată. Să fi avut vreo cincisprezece sau şaisprezece ani.

Împingea o bicicletă şi, din felul în care se deplasa, mi-am dat seama că roata din faţă cedase.

— Se pare că nu sunt singurul care a făcut pană, am remarcat eu.

— Nu-mi merge telefonul, a răspuns ea, pe un ton ezitant. Şi locuiesc destul de departe. Cam la patruzeci de minute distanţă cu bicicleta.

— Da, am zis, eu, încuviinţând din cap, nici eu nu reuşesc să prind semnal. Trebuie să fie din cauza furtunii.

— Ai copii?

— Poftim?

— Ai copii?

Am dat din cap că da.

— O fată. Are opt ani.

— E cu tine?

Am clătinat din cap.

— Nu. Nu l-a cunoscut pe naşul meu, aşa că nu am adus-o cu mine. Nici nu eram sigur dacă nu e prea mică pentru a lua parte la o înmormântare.

Am aruncat o privire spre întuneric şi ploaia deasă.

— Ascultă, puştoaico, o să-ţi fie greu să ajungi acasă cu bicicleta în starea asta. Patruzeci de minute de pedalat înseamnă vreo două ore de mers. Mai ales când ai de târât şi roata aia dezumflată. Dacă vrei, punem bicla în spate şi te duc eu cu maşina.

— Unde mergi? m-a întrebat fata.

— La aeroport. Am prins un zbor târziu de întoarcere. Dar pot să te las pe tine mai întâi.

Tânăra şovăia. Îmi dădeam seama că se gândeşte dacă ar fi sau nu în siguranţă cu mine.

— Sau poţi rămâne aici, i-am spus. Şi, eventual, să-mi dai numărul de telefon al părinţilor tăi, iar când o să am din nou semnal, am să-i sun, să vină să te ia.

Dar ea a clătinat din cap.

— O să fiu tot aici şi peste două zile.

Am încuviinţat din cap, deşi nu înţelesesem ce voia să spună, şi am ridicat din umeri.

— Cum zici.

6

— Nu poţi s-o iei pe acolo, mi-a spus fata, arătând spre drum, în faţă.

Până la urmă, se hotărâse să mă lase s-o conduc, aşa că am încărcat împreună bicicleta în portbagaj, cum am putut. Era legată cu o sfoară pe care o găsiserăm sub pasarelă. Acum, eram la volan, şofând prin întuneric.

Am văzut plasa care delimita şantierul de construcţie, blocând drumul în faţă, acolo unde îmi arătase fata.

— Cu bicicleta poţi să treci, mi-a explicat. Eu aşa am ajuns aici.

Am încuviinţat din cap.

— Bun. Şi ce rute ocolitoare sunt?

— Nu ştiu, a spus ea, clătinând din cap. Eu doar pe drumul ăsta merg.

Maşina închiriată nu era dotată cu GPS şi nici unul dintre noi nu avea semnal la mobil.

— Presupun că va trebui să improvizăm, am replicat eu şi am apucat-o pe singurul drum disponibil.

Apoi i-am aruncat o privire fetei.

— Apropo, eu sunt John.

— Eu sunt Hannah, mi-a răspuns ea.

— Încântat de cunoştinţă, Hannah.

Am mers apoi în tăcere câteva minute.

— Îmi pare rău pentru naşul tău.

— Mulţumesc, am zis eu.

— De ce a murit?

— În principiu, de bătrâneţe. Mi-au spus că în ultimii ani nu prea mai fusese în apele lui. Memoria îi cam juca feste, i-am spus, apoi am făcut o scurtă pauză. De ce m-ai întrebat de

haine? Când eram sub pasarelă? Şi dacă am copii?

— Încercam să-mi dau seama dacă eşti un om bun sau nu.

Am aprobat din cap.

— Oamenii răi se pot face că le pasă, dar se vede că-s prefăcuţi. Mi-am dat seama că tu eşti sincer când te-am întrebat dacă erai apropiat de naşul tău.

I-am aruncat o privire scurtă. „E isteaţă”, mi-am zis în sinea mea.

— Ce căutai la pasarelă? am întrebat-o.

Hannah stătea cu privirea aţintită asupra geamului, uitându-se la stropii de ploaie care brăzdau suprafaţa de sticlă. Îi urma cu degetul, cu toate că erau în afară.

— Mai merg acolo din când în când. Lângă râu, e un loc bun unde poţi să stai şi să cugeţi în linişte. N-ar fi trebuit să se întunece decât peste vreo două ore, dar furtuna a venit pe nepusă masă. Apoi mi-am spart roata în nişte cioburi şi am rămas în pană.

7

Mergeam deja de aproape o jumătate de oră şi nu văzusem mare lucru. Am trecut de câteva intersecţii, dar nici una dintre ele nu părea că avea să ne ducă în direcţia potrivită.

Am aruncat o privire spre ceasul de bord. Dacă nu găseam curând o soluţie, aveam să pierd avionul.

— Poate pe acolo, a zis Hannah.

Ajunseserăm în dreptul unei alte intersecţii şi, surprinzător, am zărit un indicator de ocolire la dreapta. Era primul peste care dădeam de când ieşiserăm de pe şoseaua principală.

Am ezitat o clipă, apoi am făcut dreapta. Oricum ar fi fost, tot la noroc mergeam. Am mai parcurs vreun kilometru şi jumătate, dar nu se vedea nimic. După încă trei kilometri, începeam deja să-mi pun la îndoială decizia. Am aruncat o privire scurtă spre stânga, dar totul era cufundat în beznă.

— Uite, acolo! a strigat brusc Hannah. Se vede o lumină. Poate au un telefon funcţional sau măcar ne vor spune unde ne aflăm.

M-am uitat în faţă. Într-adevăr, la circa un kilometru şi jumătate distanţă, se întrezărea o lumină. O singură lumină, strălucind puternic în mijloc, din mijloc, răsărită ca din pământ.

Am simţit cum mi se ridică părul pe braţe şi mi se face pielea de găină. Am aruncat o privire către Hannah, apoi către lumină. *Ştiu acea lumină.*

Ne apropiam tot mai mult şi, când am depăşit panta aceea lină, lumina era chiar în faţa noastră.

— E o clădire. Cu o firmă luminoasă pe acoperiş, a remarcat Hannah, privind prin parbriz. Dar nu văd ce scrie.

Am simţit cum mă trec fiori pe şira spinării.

— Scrie *Cafeneaua de la capătul lumii,* i-am răspuns eu.

Hannah s-a uitat brusc la mine.

— Uau, ai ochi buni, nu glumă. Eu nu bat până acolo.

Am încuviinţat din cap, întrebându-mă ce se petrecea şi unde eram, de fapt.

8

Clopoţeii atârnaţi de uşă, pe interior, au răsunat, anunţându-ne sosirea. Un şuvoi de amintiri m-a copleşit brusc. Separeurile roşii, taburetele înalte de bar... Mi-am trecut mâna peste vechea casă de marcat.

Hannah s-a întors spre mine şi mi-a zis:

— Miroase bine aici.

Am dat din cap aprobator.

— A plăcintă cu căpşune, a precizat ea.

— De fapt, e cu căpşune şi rubarbă, am spus eu, după care m-am grăbit să adaug: Cred.

Era linişte în restaurant.

Hannah s-a întors din nou spre mine şi mi-a zis:

— Mă duc să caut toaleta.

— Este... am început eu, arătând spre locul cu pricina. Adică, ar trebui să fie acolo, în spate.

Judecând după expresia feţei ei, Hannah găsea că mă comport bizar şi, ce-i drept, nu se înşela deloc.

— OK.

S-a dus la toaletă, iar eu am mai făcut câţiva paşi prin cafenea. Am ajuns în dreptul unui separeu unde mai stătusem de două ori în trecut. Şi, de fiecare dată, experienţa respectivă îmi schimbase cu desăvârşire perspectiva asupra vieţii. În ambele rânduri, la plecare, mă întrebasem dacă aveam să mai văd vreodată cafeneaua.

— Te poţi aşeza unde doreşti, s-a auzit o voce.

M-am întors în direcţia de unde venise. Un alt şuvoi de amintiri şi de emoţii m-a inundat.

— Bună, Casey.

9

— Ai adus şi un oaspete de data asta.

M-am uitat în ochii lui Casey. Nu se schimbase deloc. Zâmbetul, căldura, naturaleţea ei... totul era încă acolo. Şi, deşi trecuseră mai bine de zece ani de la ultima noastră întâlnire, părea că nu îmbătrânise nici măcar cu o zi.

— Da, am răspuns. S-a pierdut un pic. Încerc s-o ajut să ajungă acasă.

Apoi am tăcut brusc. S-a aşternut iar liniştea. Am privit în jur, prin cafenea, şi din nou la Casey. Nu-mi venea să cred. Mă întorsesem. Dar de ce?

— Ce elegant eşti în seara asta, a spus ea, făcând semn din cap spre costumul meu.

— Am fost la o înmormântare, am răspuns eu. În ultima vreme, e cam singurul motiv pentru care m-aş mai îmbrăca la costum.

Casey a încuviinţat din cap, iar privirea i-a fugit pe lângă mine.

— S-a întors invitata ta.

Hannah străbătea intervalul de trecere spre noi, uitându-se în jur, prin cafenea.

— Nu pot să cred că n-am auzit de localul ăsta până acum, a spus ea. Eu sunt din zonă, aici am trăit toată viaţa, dar n-am auzit pe nimeni vorbind despre el.

Casey a schiţat un zâmbet şi ne-a făcut semn spre separeu.

— Vă rog, luaţi loc amândoi. Ce să vă aduc de băut?

— Nimic pentru mine, a răspuns Hannah. Mulţumesc.

M-am uitat mai atent la ea şi, pentru prima oară, am observat că hainele ei păreau cam ponosite.

— Aveţi cumva aici un telefon? a întrebat ea.

Casey a clătinat din cap.

— Din păcate, au picat toate liniile, din cauza furtunii. Ar trebui să-şi revină destul de curând. De obicei aşa se întâmplă. Te aşteaptă familia?

— Nu chiar, a răspuns Hannah.

Am rămas pe loc, neştiind prea bine ce ar trebui să fac. Mă întorsesem la cafenea şi aş fi vrut să mai stau. Nici faptul că aveam să pierd avionul nu mi se mai părea aşa de important acum. Puteam să iau următorul zbor, în zori. Dar mă simţeam răspunzător pentru Hannah, căreia îi promisesem s-o duc acasă.

— Dacă vrei, poţi să stai un pic aici, până trece furtuna, a spus Casey.

Hannah s-a uitat la mine, iar eu am ridicat din umeri.

— Cum vrei tu. Ţi-am promis că te duc acasă. Aşa că putem să ne continuăm drumul, dacă vrei. Sau, la fel de bine, putem să luăm un loc şi să aşteptăm să treacă furtuna.

Fata nu zicea nimic.

— Dacă rămânem, fac cinste, am adăugat eu. Dacă nu veneai tu, poate că aş fi fost şi acum sub pasarela aia, căutând prezoane.

A ridicat uşor privirea şi a schiţat un surâs vag.

Am mai rămas cu toţii în picioare câteva momente.

— Bine, a spus Hannah, în cele din urmă. Putem să ne aşezăm.

Casey s-a uitat, zâmbitoare, la noi.

— Minunat. Păi, atunci, vă las să vă instalaţi comod. Între timp, să vă aduc ceva de băut?

— O apă cu lămâie, te rog frumos, am răspuns eu, în timp ce luam loc în separeu.

Hannah s-a uitat la Casey.

— Un ceai cu zahăr, dacă se poate.

Casey i-a zâmbit.

— Asta vrei să-ţi aduc?

Hannah a încuviinţat din cap.

— Atunci, se poate.

Hannah i-a aruncat o privire nedumerită lui Casey, apoi s-a aşezat de cealaltă parte a mesei. Casey ne-a făcut semn spre nişte meniuri, puse în suportul special de pe masă.

— Vă las să vă uitaţi în linişte şi mă întorc în câteva minute să

vă iau comanda.

10

Scosesem deja un meniu din suport. Dar când l-am întors, să mă uit pe spate, scrisul se vedea neclar, în ceaţă. Am scuturat uşor din cap, iritat. Apoi am întins mâna, ca să ţin meniul mai la distanţă, şi l-am înclinat, spre lumină.

— Ce faci? s-a mirat Hannah.

— Citesc ce scrie pe spatele meniului, i-am răspuns, uitându-mă fix la ea.

— Dar de ce-l ţii aşa, la distanţă?

— Pentru că altfel nu pot citi, i-am explicat eu, cu o vagă notă de enervare în glas.

Dar mi-a părut numaidecât rău pentru felul în care o repezisem. Nu era vina ei că aveam nevoie de ochelari.

Mi-am îndreptat din nou privirea spre meniu.

De ce eşti aici?
Îţi este teamă de moarte?
Eşti un om împlinit?

Iată-le. Cele trei mici întrebări. Mici, adică scurte. Uriaşe însă din punctul de vedere al implicaţiilor.

— Ei, ia te uită, sunt nişte întrebări pe spatele meniului.

Hannah mă văzuse că le citeam şi întorsese şi ea meniul.

S-a mai uitat o dată ce scria pe exemplarul ei, după care s-a întins să vadă dacă şi pe al meu scria acelaşi lucru.

— Ce ciudat.

— Ce anume?

— Meniurile au întrebări diferite.

A îngenuncheat pe banchetă şi a întins mâna spre masa din spatele ei. A apucat trei meniuri şi le-a pus pe masa noastră.

— Să vedem ce scrie pe astea.

Am urmărit-o cum întoarce meniurile pe spate.

— Aici scrie... Hei! a exclamat ea surprinsă. Ce ciudat!

M-am uitat la ea, iar ea a arătat spre meniu.

— Aş fi putut să jur că scria altceva cu o secundă în urmă. Dar acum e la fel ca primul meniu la care m-am uitat.

A luat unul dintre celelalte meniuri pe care le apucase şi am văzut-o că face ochii mari de uimire. S-a uitat la mine.

— Ai...? a început ea, apoi s-a oprit. Ai văzut asta? m-a întrebat încet.

A întors meniul pe faţă şi l-a lăsat pe masă. Apoi, o clipă mai târziu, l-a luat şi l-a întors iar. Am urmărit literele cum dispăreau în neant şi apoi reapăreau.

— E totul în regulă?

Casey se întorsese şi ne aşeza băuturile pe masă.

— Se pare că te familiarizezi cu meniul, mi-a spus ea, zâmbitoare. Cred că a trecut ceva timp, a adăugat, uitându-se fix la mine. Azi avem şi un preparat special. Un sendviş Grouper Rueben. Nu este trecut în meniu.

Fata a ridicat ochii spre mine.

— Atunci, asta să fie, i-am răspuns.

— O alegere bună, a aprobat Casey. Vine pe pâine de secară marmorată, cu o salată *coleslaw* de ananas. E în regulă?

Am dat din cap că da.

Casey a zâmbit din nou şi s-a uitat la Hannah.

— Şi pentru tine?

Hannah a ezitat o clipă, apoi a pus meniul pe masă.

— Orice vrei, am spus. E răsplata pentru prezoane, după cum ţi-am zis.

Ea a ridicat privirea spre Casey.

— Nimic, mulţumesc.

Casey mi-a aruncat o privire scurtă.

— Micul dejun special e foarte bun, i-a spus ea lui Hannah, apoi s-a uitat din nou la mine şi mi-a făcut cu ochiul. Unul dintre cele mai populare preparate printre oaspeţii care ne calcă pragul pentru prima dată.

Hannah a clătinat însă din cap. Mai puternic de data aceasta.

— Nu, nimic. Mulţumesc.

Tonul îi devenise foarte categoric. Orice notă amicală dispăruse din glasul ei.

— Bine, a încuviinţat Casey încet, apoi a întins mâna către Hannah. Numele meu este Casey.

Hannah nu a dat mâna cu ea.

— Bună, i-a răspuns ea tăios.

Casey şi-a retras mâna.

— Eu şi John am stat puţin de vorbă cât erai la toaletă. Se pare că sunteţi amândoi un pic rătăciţi.

— El este, a răspuns Hannah. Eu sunt de prin zonă. Cunosc locurile astea. Şi lumea ştie unde sunt.

Casey mi-a aruncat o privire, apoi şi-a îndreptat din nou atenţia asupra lui Hannah.

— Super. Păi, atunci, mă duc să las comanda. Să mă anunţi dacă te răzgândeşti.

11

Hannah şi-a luat telefonul de pe masă şi a verificat de două ori dacă are semnal. Nu avea, aşa că l-a pus la loc.

— Eşti bine? am întrebat-o eu, cu glas şovăielnic.

— Unde suntem? a replicat ea, pe un ton sfidător.

Se vedea că e supărată. Am luat meniul şi am făcut semn spre copertă.

— Se pare că suntem la *Cafeneaua de la capătul lumii.*

— Ai spus că ai venit aici pentru o înmormântare.

Am încuviinţat din cap.

— Aşa e.

— Şi că ai făcut pană în drum spre aeroport.

— Într-adevăr.

— Şi atunci, de unde ştii de locul ăsta? Şi de ce te-ai prefăcut că ne-am rătăcit dacă ştiai că e o cafenea aici?

Am ezitat o clipă.

— Nu mă minţi, a adăugat ea. Oi avea eu doar cincisprezece ani, dar nu sunt proastă. Casey a spus că a trecut ceva timp de când n-ai mai studiat meniul lor. Şi te-ai comportat ciudat şi când am zărit localul în depărtare. Şi ştiai unde e toaleta de cum am intrat.

Am încuviinţat uşor din cap.

— Ai mai fost aici, a spus Hannah. De ce te-ai prefăcut că te-ai rătăcit?

— E o poveste lungă, i-am răspuns.

— Nu poate fi chiar *atât* de lungă, a replicat ea, pe un ton profund sarcastic.

Am încuviinţat din nou din cap. Era un copil bun. Dur. Inteligent. Şi în mod clar trebuise să-şi păzească spatele şi-n trecut.

— Ultima dată când am fost aici, locul ăsta era în Hawaii, i-am răspuns.

Apoi am avut un moment de ezitare.

— Îmi dau seama că nu are nici un sens. Şi dacă vrei să facem situaţia şi mai confuză, întrebările acelea pe care le-ai văzut acum câteva minute pe spatele meniului chiar s-au schimbat atunci când te-ai uitat peste ele. Fiecare client are propriile întrebări. Cel puţin din câte îmi dau eu seama.

— Hawaii? a repetat ea, neîncrezătoare.

Drept răspuns, m-am mulţumit să încuviinţez din cap. Cum aş fi putut explica aşa ceva unei copile de cincisprezece ani?

— Uite, puştoaico. Nu ştiu de ce ni s-au încrucişat drumurile. Şi nu ştiu de ce suntem amândoi acum aici. Pot să-ţi spun doar că mâncarea e bună, oamenii sunt foarte drăguţi şi...

Hannah s-a ridicat, şi-a luat jacheta şi s-a îndreptat în viteză spre uşă.

N-am făcut nimic altceva decât să dau din cap aprobator. Nu o învinuiam. Mai mult ca sigur, toată experienţa asta o băgase în sperieţi. O auzeam cum trage de uşa cafenelei, încercând să iasă afară. Dar uşa nu se deschidea. A smucit mai tare de ea şi, în cele din urmă, a reuşit.

— Ţi-ai uitat telefonul, am spus cu voce tare.

Îl lăsase pe masă. L-am luat şi l-am ridicat deasupra capului. Nu voiam să creadă că mă iau după ea.

Deşi stăteam cu spatele la intrare, şi la Hannah, am auzit urletul furtunii năvălind pe uşa deschisă. Vântul vuia năprasnic şi ploua şi acum cu găleata.

Am continuat să ţin telefonul ridicat, dar nu m-am întors să mă uit la Hannah. Nu voiam să o sperii şi mai mult.

Şi, sincer, nici nu ştiam ce să-i spun.

O clipă mai târziu, am auzit zgomot de paşi, apoi cineva mi-a luat telefonul din mână.

12

Ploaia cădea în rafale şi vântul era acum atât de puternic, încât aproape că sufla picăturile în lateral.

Hannah şi-a îndepărtat părul de pe faţă. A încercat încă o dată să-şi dezlege bicicleta din portbagaj. Fulgerele au lovit în apropiere şi întreaga parcare cu pietriş s-a luminat. Tunetele care au urmat au fost atât de puternice încât aproape că au dărâmat-o la pământ.

Când şi-a recăpătat echilibrul, s-a dus din nou la sfoară.

— Te pot ajuta dacă vrei.

Hannah s-a întors. Vântul i-a lipit din nou părul de faţă. S-a grăbit să şi-l dea la o parte. Casey stătea lângă ea, iar ploaia le făcea pe amândouă ciuciulete.

— Te pot ajuta dacă vrei, a repetat Casey cu blândeţe.

Hannah a rămas o clipă pe gânduri, în ploaie.

— Nu reuşesc să-mi scot bicicleta, a spus ea, cu vocea întretăiată. Vreau doar să plec.

Casey stătea lângă ea, în vântul şfichiuitor şi ploaia care cădea neîncetat.

— Eşti sigură? a întrebat-o.

Hannah a ezitat, apoi a ridicat mâinile în aer.

— Da.

Şi-a şters ploaia de pe faţă.

— Nu, a răspuns ea plângând. Nu ştiu.

A mai ezitat încă un moment, apoi şi-a şters nasul.

— Şi nu ştiu de ce plâng, a adăugat ea.

A întins mâna după sfoara care ţinea în jos portbagajul maşinii şi a tras de ea de câteva ori. Dar nu a reuşit nici s-o clintească. Casey a venit lângă Hannah şi, în câteva clipe, a dezlegat sfoara.

Hannah s-a aplecat să-şi scoată bicicleta din portbagaj, ajutată

de Casey. Apoi s-a ridicat, ţinând de ghidon şi privind spre drumul întunecat.

— Uite-ţi şi telefonul, a spus Casey şi i l-a întins. Şi poţi pleca dacă vrei, a continuat, apoi a tăcut pentru o clipă. Dar înăuntru e cald. Şi avem mâncare bună.

Fulgerele au brăzdat din nou cerul şi un alt tunet a răsunat în apropiere.

— Şi vei fi în siguranţă acolo. Îţi promit.

Hannah ezita. Un alt fulger a străbătut cerul. S-a uitat la Casey, care i-a făcut semn din cap spre cafenea.

— OK? a întrebat-o Casey.

Dar Hannah nu era încă sigură.

— Nu, a spus ea brusc, smulgându-i lui Casey telefonul din mână.

Apoi a luat-o la fugă, pe drum, ducând cu ea bicicleta.

13

Casey s-a întors în cafenea. Era udă leoarcă.

Eu eram în picioare, privind pe geam.

— Unde a plecat? am întrebat-o.

Casey a ridicat din umeri.

— Nu ştiu sigur.

— N-ar trebui să mergem s-o căutăm?

— Nu, mi-a răspuns Casey, clătinând din cap. Vin imediat, a adăugat, îndreptându-se spre toaletă. Mă duc să mă schimb.

Când a trecut pe lângă masa la care stăteam eu, a întins mâna şi a apăsat pe telecomanda cheii de la maşina mea. Am auzit alarma şi am văzut pe geam cum clipesc farurile.

— Eşti sigură? am întrebat-o pe Casey.

— Absolut, a zis, lăsându-mi cheile pe masă şi pornind mai departe.

M-am întors la masa mea şi am luat loc. Meniul era încă acolo, întors pe spate.

De ce eşti aici?
îţi este teamă de moarte?
Eşti un om împlinit?

Totul era însă în ceaţă.

14

— Sendviş Grouper Rueben cu salată *coleslaw* de ananas?

Era o voce de bărbat. O voce pe care am recunoscut-o numaidecât, cu toate că trecuseră mai bine de zece ani de când n-o mai auzisem. M-am întors imediat.

— Bine ai revenit, John. De data asta, ai ales o noapte întunecată şi furtunoasă.

I-am zâmbit şi m-am ridicat.

— Mă bucur să te văd, Mike.

Mike mi-a zâmbit şi el.

— Şi eu mă bucur.

Spre deosebire de Casey, Mike nu arăta chiar neschimbat faţă de ultima noastră întâlnire. Îmbătrânise un pic, chiar dacă nu-şi arăta oricum vârsta.

— Copiii îţi conferă o altă perspectivă asupra timpului, mi-a spus, citindu-mi, parcă, gândurile. Faptul că o am pe Emma schimbă totul. S-a făcut mare de-acum.

— Ultima oară când ne-am văzut, era doar o copilă.

— Da, timpul trece, a încuviinţat Mike, apoi a aruncat o privire prin cafenea, a schiţat un zâmbet şi a adăugat: În genere.

Voiam să stau de vorbă cu Mike, dar mă tot frământam, gândindu-mă unde ar fi putut să se ducă Hannah.

Am aruncat privire pe geam, dar totul era cufundat în beznă şi nu se auzea decât răpăitul ploii torenţiale.

— Ai încredere în Casey? m-a întrebat Mike.

M-am întors şi m-am uitat la el.

— Da.

A încuviinţat din cap, de parcă ar fi vrut să spună: „Bine, atunci. Nu-ţi face griji”.

Mike mi-a pus pe masă farfuria cu sendvişul. Voiam să am

încredere în Casey. Voiam să stau acolo şi să-mi mănânc în linişte sendvişul, care mirosea ademenitor.

Dar Hannah era doar o copilă cu o bicicletă stricată, rătăcind aiurea noaptea, pe ploaie. Şi eram şi eu răspunzător pentru asta, cel puţin în parte. Mi-aş fi dorit să rămână la cafenea.

Mike s-a strecurat pe bancheta din faţa mea.

— Uneori, pur şi simplu nu e momentul potrivit.

— Sunt sigur că ai dreptate, am răspuns. Dar e vorba că o puştoaică de cincisprezece ani umblă pe drumuri...

— Ai încredere în Casey? m-a întrerupt Mike.

Am încuviinţat din cap, cam fără convingere.

— Atunci, o să fie bine.

Pe de o parte, aş fi vrut să continui discuţia. De unde ştia că o să fie bine? Aveam însă încredere în Casey. Şi în Mike.

— Se întâmplă să fim prima picătură, se întâmplă să fim ultima picătură şi se întâmplă să fim undeva la mijloc, a zis Mike, cu un aer meditativ.

M-am uitat la el, confuz.

— Gândeşte-te la viaţă ca la o carafă a potenţialului, John. Unii oameni vin aici crezând că au carafa cam goală. Nu văd mare lucru în ei înşişi, şi nici în lume, a explicat el, ridicând din umeri. Dar, sperăm noi, după ce petrec o vreme aici, îi putem ajuta adăugând câteva picături în carafa lor. Poate fi vorba despre o poveste, o idee, o perspectivă asupra vieţii... Orice i-ar putea ajuta să-şi privească cu alţi ochi propriul potenţial. Sigur că, atunci când îşi închipuie că au carafa aproape goală, cele câteva picături ar putea să nu însemne mare lucru. Când cad înăuntru, sună a gol. Dar nu contează. Căci cu toţii trebuie să începem de undeva. Şi, cu timpul, dacă rămân deschişi în faţa ideii, vor mai cădea şi alte picături şi carafa va începe, încetul cu încetul, să se umple.

— Poate chiar vor căuta să toarne ei înşişi câteva picături înăuntru?

Mike a încuviinţat din cap.

— Poate. Şi, cu puţin noroc, la un moment dat, fiecare dintre acele picături va deveni atât de importantă, încât carafa potenţialului lor va începe să dea pe-afară.

— Şi apoi?

— Apoi vor duce o viaţă cu mult mai uimitoare decât şi-ar fi putut imagina vreodată, a răspuns Mike.

A tăcut preţ de câteva clipe, ca să-mi dea răgazul necesar să asimilez ideea. După care a făcut un semn cu capul spre bezna de afară.

— Nu putem controla ce fel de picătură suntem în viaţa altei persoane.

— Am crezut că poate Hannah ar trebui să petreacă o vreme aici, am răspuns eu. Mă simt cam prost dacă mă gândesc că ea a rămas blocată sub o pasarelă, cu roata spartă la bicicletă, doar ca un catalizator pentru ca eu să revin la cafenea. Şi, în schimb, ea nu se alege decât cu un drum lung până acasă, prin ploaie şi întuneric.

Mike a dat din cap înţelegător.

— Uneori, lucrurile pur şi simplu nu ies aşa cum ne-am dori.

15

Hannah stătea lipită de unul dintre pereţii laterali ai cafenelei. Se afla sub o streaşină micuţă, care o proteja puţin, dar vântul sufla năprasnic şi îi tot azvârlea stropii de ploaie în faţă. Picăturile veneau atât de repede încât o dureau obrajii.

După ce fugise de Casey, mersese câteva sute de metri pe drum. Dar realitatea situaţiei ei a depăşit frica. Ştia că e o prostie s-o pornească pe un drum pe care nu-l cunoştea, într-o direcţie care ar putea să n-o ducă nicăieri.

Aşa că, după ce Casey intrase în cafenea, se furişase înapoi şi se adăpostise în întuneric, lipindu-se de perete.

Aruncase o privire rapidă pe una dintre ferestrele din faţă ale cafenelei. John stătea la o masă şi vorbea cu un bărbat pe care nu-l văzuse până atunci. Părea că se cunoşteau.

Totul o deranja. De ce se prefăcuse John că s-au rătăcit? Era clar că mai fusese în cafeneaua asta. Nu putea să sufere când oamenii o minţeau. Nu putea să sufere ideea că lumea era plină de mincinoşi.

A vârât mâna în buzunar şi a scos puţinii bani pe care îi avea.

Trei dolari. S-a gândit să-şi ia inima-n dinţi, să se întoarcă în cafenea şi să se aşeze singură într-un alt separeu. Poate că cei trei dolari i-ar fi de ajuns ca să-şi comande şi ceva de mâncare. Îi era foarte foame. Poate că John i-ar mai face totuşi cinste cu masa, aşa cum se oferise.

Dar nu voia să se întoarcă înăuntru.

Nu se putea încrede în el şi, din moment ce el îi cunoştea pe oamenii din cafenea, nu se putea încrede nici în ei.

Nu ştia ce să facă. Aşa că a rămas acolo, în aerul rece şi cu ploaia şfichiuindu-i obrajii. Se simţea îngrozitor şi, cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât devenea mai furioasă.

De ce alţii o duceau atât de bine, faţă de ea? Cu ce greşise ea ca să merite o asemenea viaţă?

16

Mike se întorsese şi se uitase pe fereastră, scrutând întunericul. De parcă ar fi văzut ceva. Dar apoi şi-a întors privirea spre mine.

— Cum e sendvişul?

Am terminat de mestecat şi am zâmbit.

— Uimitor. Aşa cum e de fiecare dată mâncarea la voi.

— Clientul nostru, stăpânul nostru.

Mike mi-a făcut semn cu capul către salata *coleslaw* de ananas din farfuria mea.

— Am cules reţeta asta din Hawaii, a spus, apoi a schiţat un zâmbet. Ai fost vreodată acolo?

I-am întors zâmbetul, în timp ce în minte mi-a revenit cea de-a doua vizită la cafenea. Vizită care, după cum bine ştia Mike, avusese loc în Hawaii.

— Să ştii că a fost una dintre cele mai profunde experienţe pe care le-am trăit.

Mike a zâmbit din nou, apoi s-a oprit o clipă, înainte de a mă întreba:

— Şi ce te aduce în această parte de lume?

— O înmormântare, de fapt. Naşul meu a murit.

— Îmi pare rău să aud. Eraţi apropiaţi?

— Nu-l mai văzusem de mult. Am fost apropiaţi când eram mic.

— Nu aţi păstrat legătura?

Am clătinat din cap.

— Era vărul tatălui meu. Şi cu cinci sau şase ani mai mare decât tata. Aşadar, exista o diferenţă mare de vârstă între noi. După ce am plecat la facultate, am corespondat o vreme. Apoi am fost ocupat cu studiile şi nu mai apucam să-i răspund de

fiecare dată, am explicat eu şi am ridicat din umeri. După absolvire, nu m-am mai întors acasă. Şi nici nu anunţam, de fapt, pe nimeni când îmi schimbam adresa. Mă mutam foarte des dintr-un loc în altul. Aşa că, în cele din urmă, am pierdut legătura cu el, am zis eu, cu un oftat. La înmormântare, nu m-am putut abţine să nu mă gândesc că poate nici măcar n-a ştiut cât de mult am apreciat că l-am avut în viaţa mea. Când eşti mai tânăr, uneori pur şi simplu nu ai aceeaşi perspectivă asupra lucrurilor.

Am făcut o pauză, înainte de a relua:

— Până când, într-o zi, te duci la înmormântare şi îţi dai seama că e prea târziu.

Am ezitat din nou şi am aruncat o privire de jur-împrejur, prin cafenea.

— Mike, nu mă înţelege greşit. Mă bucur că am ajuns din nou la voi. Dar sunt puţin confuz. Dacă nu trebuia să o aduc pe Hannah la cafenea, atunci de ce mă aflu aici?

Mike a ridicat din umeri.

— Tu să-mi zici.

Am clătinat din cap.

— Nu ştiu. Totul e în regulă. Eu...

Dar m-am oprit brusc. În prima mea vizită la cafenea, am avut o discuţie lungă cu Casey despre căutarea unei vieţi care să fie mai mult decât „în regulă”.

Conversaţia aceea îmi revenise brusc în minte.

Mike mi-a citit imediat expresia de pe faţă.

— Aşadar, totul e *în regulă?.*

Am rămas din nou tăcut pentru o clipă.

— Cred că nu mi-a fost prea uşor în ultima vreme. Şi faptul că am participat la funeralii a scos cumva nemulţumirile mele la suprafaţă.

Mike tăcea.

Am clătinat uşor din cap.

— Cele mai frumoase amintiri cu naşul meu sunt legate de excursiile în care tata mă lua şi pe mine. Veneau el, naşul meu şi alţi trei tipi de vârsta lor. Şi eu. Făceam două sau trei excursii pe an. Cu tot felul de activităţi în aer liber, de fiecare dată. Erau, de fapt, călătoriile lor. O şansă de a scăpa de la birou şi de a face ceva ce le plăcea. Eu eram doar un copil care avea norocul să ia

şi el parte. Mergeam aproximativ cinci ore cu o dubă veche de tot, pe care o avea familia mea, doar pentru a ajunge în diverse locuri. Apoi, după câteva zile la pescuit sau cu cortul, ne suiam în maşină şi ne întorceam.

— Sună plăcut, a spus Mike.

Am încuviinţat din cap.

— Într-adevăr. Au fost nişte excursii frumoase.

Am tăcut pentru o clipă.

— Şi ei erau de treabă, am zis în cele din urmă, schiţând un surâs. Oameni cu opinii puternice. Asta îmi amintesc. Se întâmpla înainte de apariţia tuturor tehnologiilor de care dispunem acum, aşa că cinci ore le umpleai stând de vorbă. Şi crede-mă când îţi spun că ei au acoperit fiecare subiect pe care ţi l-ai putea imagina. Dar chiar şi aşa, cu opiniile lor puternice, am remarcat că ştiau când era cazul să abandoneze un subiect sau altul. Şi cum să prezinţi cu subtilitate o perspectivă diferită decât a celor din jur. Şi unde mai pui că erau nişte tipi duri, am adăugat. Nu se dădeau niciodată în lături atunci când era ceva de lucru sau vreo problemă de rezolvat. Şi îşi purtau de grijă unul altuia. Şi mie.

Pentru un moment, privirea mi-a alunecat într-o parte.

— Am învăţat multe despre viaţă de la ei. Să fac ce e corect, chiar şi atunci când nu este calea uşoară. Să-i tratez pe oameni cu respect. Mai ales pe fete. Să preţuiesc prietenia şi voia bună.

M-am oprit şi am oftat.

— Dintre ei, doar tatăl meu mai trăieşte, Mike. Restul s-au dus. N-am să-i mai văd niciodată, nici n-am să le mai aud glasurile, nici nu îi voi mai asculta cum glumesc unul pe seama altuia. A rămas doar tata, şi îmbătrâneşte şi el rapid în ultima vreme. Şi când el nu va mai fi..., am zis cu glas şovăielnic, ...când el nu va mai fi, următorul care se va duce voi fi eu.

Mike a zâmbit vag.

— Sunt sigur că mai ai mulţi ani de trăit, John.

— Sper. Dar şi eu îmbătrânesc. Am trecut de cincizeci de ani, am zis, clătinând din cap. Am dat prima oară de locul acesta în urmă cu mai bine de douăzeci de ani, Mike. E atât de greu de crezut. Parcă ieri a fost.

Am oftat din nou.

— Nu ştiu. Prima dată când am venit aici, eram pierdut. Efectiv, pierdut. Dar apoi am găsit cafeneaua aceasta şi am plecat de aici cu o perspectivă complet nouă asupra vieţii. Am făcut multe schimbări.

Mi-am dat seama singur de multe lucruri. Când am găsit din nou cafeneaua în Hawaii, totul mergea *atât* de bine. Credeam că am înţeles totul.

M-am uitat în jos la meniu.

De ce eşti aici?
Îţi este teamă de moarte?
Eşti un om împlinit?

Totul era însă în ceaţă.

— Şi acum? m-a întrebat Mike.

— Nu ştiu. Am multe zile în care mă simt din nou cam pierdut.

Mike a dat din cap aprobator. Am rămas în tăcere câteva clipe.

— Poate că eşti aici pentru a înţelege din nou.

Am încuviinţat din cap.

— Sper că da.

17

Mike şi cu mine stăteam încă la masă şi vorbeam. Am auzit paşi uşori în spatele meu şi l-am văzut pe Mike ridicând ochii şi zâmbind.

Pentru o clipă, m-am gândit că poate Hannah s-a răzgândit şi a revenit la cafenea.

Totuşi, când m-am întors, am văzut că nu e ea. Era o tânără care părea să aibă în jur de douăzeci de ani.

— Bună, John, a spus, întinzându-mi mâna. Mă bucur să te revăd.

Rotiţele mi se învârteau cu frenezie, încercând să-mi dau seama cine e. Îi cunoşteam vocea. Deşi era, cumva, diferită.

— Cum mai stai cu surfingul zilele astea? m-a întrebat ea, surâzătoare.

Şi atunci mi-a picat fisa.

— Emma? am făcut eu, uimit.

Am întors privirea spre Mike, care zâmbea.

— Nu mai e micuţa instructoare de surfing pe care ai întâlnit-o ultima dată, a spus el.

M-am uitat la Emma.

— Ultima dată când te-am văzut, erai doar o copilă. O copilă foarte amabilă, care m-a ajutat să prepar micul dejun şi ne-a oferit tuturor lecţii de surfing.

— E şi acum amabilă, a adăugat Mike. Şi a devenit o surferiţă şi mai bună. Uneori îmi este greu să ţin pasul cu ea.

Emma a încuviinţat din cap spre Mike.

— Îl iau uşor în ultima vreme. Ca să-şi menţină încrederea în sine. Ştii tu, navigând pe valurile mici.

M-a pufnit râsul.

— Foarte drăguţ din partea ta.

Emma s-a uitat la Mike şi i-a zis:

— Tată, am câteva lucruri de terminat. Ai nevoie de ajutor în bucătărie sau cu altceva?

Mike ezita. A aruncat o privire pe fereastră, în întuneric.

— Nu, a spus el după o clipă, zâmbindu-i fiicei lui. Mulţumesc, Coco. Nu acum.

Tânăra a zâmbit şi şi-a îndreptat privirea spre mine.

— Încă îmi spune aşa.

— Probabil că nici n-ai să scapi vreodată, am replicat eu, râzând.

— Probabil, a încuviinţat ea şi i-a zâmbit lui Mike.

Emma s-a întors din nou spre mine.

— Sper să apucăm să stăm de vorbă mai pe îndelete. Mi-ar plăcea să aflu pe unde ai mai călătorit de când nu ne-am văzut.

Am dat din cap aprobator.

— Ar fi minunat. Şi mie mi-ar plăcea să aud cum ţi-a mers ţie. Am şi eu o fiică de-acum. Ar fi minunat să aflu perspectiva ta asupra *parenting*-ului.

— O, mie mi-a ieşit aproape perfect, a spus Mike, surâzător.

— Cu excepţia câtorva chestii importante, care nu ţi-au ieşit mai deloc, a zis Emma, râzând.

— Bine, fie, s-a învoit Mike. Cu excepţia lor.

Apoi Emma s-a uitat la mine şi mi-a zis:

— Abia aştept. Vă las acum să vorbiţi ca-ntre bărbaţi şi am să revin mai târziu să-ţi povestesc despre tata.

În timp ce Emma se îndepărta, m-am întors spre Mike.

— Ce mare s-a făcut!

Mike a încuviinţat din cap.

— Ştiu. E aşa un paradox în privinţa copiilor... într-un fel, ţi se pare că mai deunăzi erau doar nişte mogâldeţe pe care le plimbai pe umărul tău şi le duceai la culcare seara. Însă, pe de altă parte, ai impresia că au fost în viaţa ta dintotdeauna. Nu-ţi poţi imagina cum ar fi fără ei, a explicat el, dând din cap către John: Lucru pe care sunt sigur că-l înţelegi, acum că ai şi tu o fiică. Felicitări, apropo.

— Mulţumesc. Şi sunt total de acord cu ceea ce ai spus. Deşi nu sunt încă la fel de avansat pe drumul ăsta. Fiica mea are doar opt ani, am zis eu, apoi am ezitat pentru o clipă. E atât de ciudat,

nu-i aşa? Cum funcţionează timpul. Nu am văzut-o pe Emma de când era mică. Şi mi-am amintit de ea cum era atunci. De parcă timpul s-ar fi oprit în loc. Până acum câteva momente, când a făcut acel comentariu despre surfing şi mi-am dat seama cine e. Apoi timpul s-a scurs cu o mie de kilometri pe oră. De la felul în care mi-o aminteam şi până-n prezent.

Am tăcut pentru câteva clipe.

— Cam la fel m-am simţit şi mai devreme astăzi, am adăugat cu tristeţe. Ultima dată când l-am văzut pe naşul meu, era cu doar câţiva ani mai în vârstă decât sunt eu acum, am zis, clătinând din cap. Mi se pare atât de greu de crezut. Şi aşa mi l-am imaginat, încă plin de energie şi de viaţă. Până am ajuns la priveghiul lui. Apoi, într-o clipă, a devenit un bătrân a cărui viaţă se sfârşise.

18

Emma s-a îndreptat spre tejghea, unde se afla Casey, care, după ce-şi schimbase hainele ude, umplea acum nişte recipiente cu zahăr.

— Nu o văd, a spus Emma.

— A plecat.

— Oh, a făcut Emma, cu tristeţe. Aşteptam cu nerăbdare să vorbesc cu ea. Se va întoarce?

— Asta nu ştim încă, a spus Casey, bătând-o uşor pe umăr. Uneori, pur şi simplu nu este momentul potrivit.

Afară, Hannah stătea şi acum lipită de perete. Mai trăgea din când în când cu ochiul pe ferestrele din faţă şi astfel a văzut-o Casey că se întorsese. Îşi făcea de lucru în spatele tejghelei. Şi mai era cineva în cafenea. O fată puţin mai mare decât Hannah.

Toţi păreau să se cunoască.

Hannah simţea că trebuie să stea de vorbă cu fata aceea. Nu ştia de ce. Nu era ca şi când ar fi cunoscut-o.

Pentru o clipă, Hannah a luat din nou în considerare posibilitatea de a intra în cafenea. Se făcuse şi mai frig şi deja dârdâia. Ştia că, rămânând acolo, n-avea să-i fie mai bine.

Dar, încă o dată, a respins ideea. Nu era locul ei acolo. Iar ei nici nu o doreau acolo. Altfel, ar fi venit s-o caute.

În momentul în care gândul acesta i-a trecut prin minte, a ştiut că este o minciună. Casey stătuse în ploaie şi o rugase să intre în cafenea. O întrebase de mai multe ori.

De ce nu acceptase, pur şi simplu? Ar fi fost atât de simplu. Dar acum nu voia să vină înapoi cu coada între picioare. S-ar fi simţit prea prost.

Vântul o biciuia, aşa că şi-a strâns braţele în jurul umerilor. Era

udă leoarcă, înfrigurată şi profund nefericită.

A aruncat o privire spre parcare şi a văzut maşina lui John. Nu se afla atât de departe de ea. Era într-o zonă unde nu bătea prea multă lumină. Poate că era descuiată. Poate că s-ar putea adăposti acolo măcar până ar sta ploaia.

Şi-a sprijinit bicicleta de perete, sub streaşină. Ar trebui să fie în siguranţă acolo. Zona aceea era, în mare, ascunsă şi, oricum, cine să iasă pe aşa o vreme?

Aşa că, privind spre ferestrele din faţă ale cafenelei, pentru a se asigura că nu o vede nimeni, s-a îndreptat spre maşina lui John.

19

Mike şi cu mine stăteam în tăcere de câteva clipe, până când el s-a hotărât să vorbească.

— Mai e şi altceva care te supără, John, în afară de moartea naşului tău?

— Ce vrei să spui?

— Să pierzi pe cineva nu e niciodată uşor. Mai ales pe cineva apropiat. Dar impresia mea e că nu-i singura dată când ţi-a fost greu în ultima vreme.

Am clătinat din cap.

— Nu ştiu ce este. Dintr-odată, parcă nu mai e ca înainte. Prima mea vizită aici a avut un impact enorm asupra mea. Mi-a schimbat radical cursul vieţii şi mi-a plăcut nespus. Ani întregi am alternat un an de muncă şi un an de călătorii. Asta făceam când te-am văzut ultima dată. Apoi, câţiva ani mai târziu, am devenit părinte şi, brusc, nu mai era vorba doar despre mine. Prioritatea mea era să am grijă de altcineva.

Am ridicat din umeri.

— Şi nu mă înţelege greşit, îmi place la nebunie. Adică, îmi place *cu adevărat* să fiu tată. E de departe cel mai bun lucru care mi s-a întâmplat vreodată.

— Dar e altceva, a completat Mike.

Am dat din cap aprobator.

— Şi, cumva, faptul că o am pe ea mă face profund conştient de trecerea timpului. De ceea ce sunt, am spus şi m-am oprit pentru o clipă. Şi de ceea ce nu mai pot fi.

Mike a încuviinţat din cap.

— Ca, de pildă, un tip singur de douăzeci şi opt de ani, care călătoreşte prin lume, cu rucsacul în spinare.

— Exact. Şi, repet, nu e ca şi când nu mi-ar plăcea viaţa mea.

Îmi place. Doar că trebuie să mă împac cu ideea că aceste realităţi au dispărut, o dată pentru totdeauna... iar asta mă afectează cumva. Şi acum, cu moartea naşului meu... am zis, ridicând din umeri. Ştiu că va părea, probabil, o prostie, dar în urmă cu câteva săptămâni, mergeam pe stradă şi am văzut un cuplu. Trebuie să fi fost cam de o seamă cu Emma. Şi era clar că, în acel moment al vieţii lor, nu se puteau gândi decât unul la altul. Felul în care se ţineau de mână, felul în care se priveau, felul în care se purtau... Şi mi-am dat seama atunci că eu nu voi mai fi niciodată aşa. Nu voi mai avea niciodată nouăsprezece ani, nici douăzeci şi ceva, nici măcar treizeci şi opt sau treizeci şi nouă. Nu voi mai experimenta niciodată acea etapă a vieţii, lipsită de griji, de dinainte de a deveni părinte. Nu voi mai fi călătorul de douăzeci şi opt de ani care hoinăreşte prin lume, nici măcar călătorul de treizeci şi opt de ani. Momentele astea s-au dus.

Mike a aprobat din cap.

— De ce te-a afectat atât de puternic constatarea asta?

— Poate pentru că unul dintre cele mai importante lucruri cu care am plecat de aici după prima mea vizită a fost că eu deţin controlul asupra vieţii mele. Alegerile mele reprezintă o mare parte din realitatea mea. Dar, în privinţa asta, nu pot să aleg pur şi simplu să fiu mai tânăr. Mă uit la cronologia vieţii mele şi sunt mai aproape de vârsta de şaptezeci şi cinci ani decât de cea de douăzeci şi cinci. Şi, orice aş face, nu am cum să dau timpul înapoi.

— Dar *ai vrea* să dai timpul înapoi? m-a întrebat Mike. Dacă ar fi posibil?

Am ezitat. Cafeneaua era genul de loc în care trebuia să-ţi cântăreşti atent cuvintele când răspundeai la o astfel de întrebare.

— Nu, dacă asta ar presupune riscul să ajung în alt loc decât cel în care sunt acum. Dacă s-ar putea să nu găsesc vreodată acest loc. Sau să nu călătoresc prin lume sau să nu am familia pe care o am.

— Atunci, se pare că ai făcut ce trebuia, a răspuns Mike.

M-am uitat în jos, la meniul aşezat pe masă, şi am recitit prima întrebare.

De ce eşti aici?

Am dat din cap aprobator spre Mike.

— Mi-am închipuit, presupun, că înţelesesem asta. Dar acum nu mai sunt atât de sigur.

— Mie mi se pare că ai înţeles, a zis Mike. Dar cu toţii ne schimbăm. Şi poate că acum ai şansa să înţelegi încă o dată. În această nouă etapă a vieţii.

— Bănuiesc, i-am răspuns, apoi am şovăit pentru o clipă. Cred că sunt momente când aş vrea... când aş vrea să fiu mai tânăr.

20

„Aş vrea să fiu mai mare”, se gândea Hannah. „Cât mi-aş dori să fiu mai mare! N-ar trebui să mai merg cu bicicleta aia stupidă. Aş fi pe cont propriu. Aş avea libertatea mea...”

Se dusese la maşina lui John şi încercase toate portierele. Erau încuiate. Se ghemuise lângă portiera din spate a pasagerului, încercând să-şi dea seama ce să facă.

S-a gândit din nou cum o rugase Casey să intre în cafenea. Cum se oferise să o ajute.

„Ce proastă sunt”, şi-a zis în sinea ei. „Ar fi trebuit să accept ajutorul.”

Din frustrare, s-a ridicat în picioare şi a tras din nou de mânerul portierei. Nu pentru că ar fi crezut că se va deschide. Nu avea cum. Le încercase pe toate cu câteva momente în urmă şi erau încuiate.

Doar că, de data asta, portiera nu mai era blocată. A simţit mânerul cedând uşor şi a auzit declicul.

A încremenit. Cum de se întâmplase una ca asta?

Ştia cu siguranţă că uşa aceea fusese încuiată cu doar câteva clipe înainte.

Pe moment, a intrat în panică. Oare era în siguranţă? Apoi o rafală de vânt s-a dezlănţuit, lipindu-i de corp hainele ude şi reci.

Portiera era acum deschisă. Nu ştia cum şi în ce fel se întâmplase, dar dacă ar fi stat prea mult pe gânduri, putea să se blocheze din nou. Fusese în maşini prevăzute cu această funcţie.

După o privire rapidă pe ferestrele cafenelei, pentru a se asigura că nu se uită nimeni, a deschis mai larg portiera şi s-a târât pe bancheta din spate.

21

Emma o ajuta pe Casey să umple recipientele cu zahăr. Dintr-odată, Casey s-a oprit pentru o clipă din ce făcea. Apoi a zâmbit.

— Ce este? a întrebat-o Emma.

— O picătură în carafă, a răspuns Casey.

Apoi a înşurubat capacul ultimului recipient.

— Dacă mai ai ceva de care trebuie să te ocupi, poate ar fi bine să rezolvi de pe acum, i-a spus ea Emmei. Am o bănuială că mai târziu vei fi ocupată.

— Vrei să spui că...? a dat să întrebe Emma.

— Cred că da, s-a grăbit să răspundă Casey. O să vedem.

— Minunat, a spus Emma, cu un zâmbet larg, apoi a luat recipientele. Le duc în bucătărie şi o să termin ce mai am de făcut. Să-mi dai de veste.

Casey a încuviinţat din cap.

— E timpul să punem lucrurile în mişcare.

22

— Salutare, străine! a exclamat Casey, în timp ce se apropia de masa la care stăteau John şi Mike.

Mike s-a dat mai încolo şi i-a făcut loc lângă el.

— Îmi pare rău că nu am apucat să stau de vorbă cu tine până acum. Dar am avut de coordonat câteva lucruri cu Emma.

Mike s-a uitat la Casey şi a zâmbit.

— Serios? Aşa crezi?

Ea a încuviinţat din cap.

— Se pare că da.

M-am uitat confuz la Casey şi tocmai mă pregăteam s-o întreb despre ce vorbeşte, dar ea mi-a luat-o înainte:

— Şi? Ce-am pierdut?

Mike i-a relatat pe scurt conversaţia noastră.

— A, deci simţi că îmbătrâneşti, nu? m-a întrebat Casey. Şi Mike îmbătrâneşte, a zis ea, făcând semn către tâmplele lui. Un domn bine, grizonant... a glumit ea.

— Hei! a făcut el, zâmbitor.

Am râs cu toţii.

— Problema e în felul următor: ştii că îmbătrâneşti, dar în interiorul tău pur şi simplu nu simţi că eşti cu mult mai în vârstă, am spus eu. Până când corpul tău sau restul lumii are grijă să-ţi amintească.

— Ţi s-a întâmplat de curând? a întrebat Casey, tachinându-mă un pic.

Am ridicat din umeri.

— În ultimii cinci ani, eu şi amicul meu am mers cu familiile în acelaşi camping, pe timpul verii. Au acolo tot felul de atracţii pentru copii, iar noi doi participăm la turneul de volei pe plajă.

— Sportul tău preferat, dacă îmi amintesc bine, a intervenit

Mike.

Am încuviinţat din cap.

— Şi în fiecare an am câştigat destul de detaşat. Apoi anul trecut a fost la limită. Am trecut de nişte puştani de la facultate, dar n-a fost uşor. Şi nu m-am putut abţine să nu mă gândesc că, de la an la an, ei devin tot mai buni, pe când noi mai îmbătrânim puţin. Şi că va veni o zi în care rezultatul se va întoarce în favoarea lor.

— Ceea ce bănuiesc că s-a întâmplat anul ăsta, a spus Casey zâmbind.

Am dat din cap aprobator.

— Şi pentru a pune sare pe rană, fratele prietenului meu a venit să ia cina cu noi şi ne-a spus că băieţii care ne-au bătut au fost la cafenea după aceea. Vorbeau cu prietenii lor despre noi şi întrebau: „Câţi ani crezi că au tipii ăia?” La care unul dintre băieţi a răspuns: „Nu ştiu, dar eu, unul, când o să fiu aşa de bătrân, sper măcar să mai pot juca”.

— Au! a făcut Mike, pufnind în râs. Doare.

— Chiar *a durut,* i-am răspuns. Adică da, ştiu că am depăşit de mult vârsta studenţiei. Dar momente de genul ăsta îţi amintesc cum te vede lumea.

— Ceea ce nu înseamnă că trebuie să te laşi de volei, a precizat Mike.

— Sau de surfing, de ciclism, de alergări… a adăugat Casey.

— Ştiu. Şi am de gând să joc în continuare cât o să mai pot. Doar că e greu uneori. Aşa cum ţi-am spus mai devreme, Mike. Nu-i uşor să-ţi dai seama că nu vei mai avea niciodată douăzeci şi ceva de ani.

— Într-adevăr, a răspuns Mike.

Am văzut-o pe Casey lăsând ochii în jos, la meniul de pe masă. I-am urmărit privirea.

De ce eşti aici?
Îţi este teamă de moarte?
Eşti un om împlinit?

— Ce este? am întrebat.

— Ţi-ai jucat bine rolurile, John? mi-a răspuns Casey, cu altă

întrebare.

— Rolurile?

— Când ai plecat de aici şi ai devenit un călător dornic să exploreze lumea. Ai jucat bine acel rol? Ţi l-ai asumat pe deplin? Te-ai achitat de el pe măsura abilităţilor tale?

Am rămas tăcut. Prin gând îmi treceau amintiri din călătoriile mele. Am zâmbit când mi-am adus aminte de aventurile cu caiacul pe râurile din bazinul Amazonului. Şi cum am călărit elefanţi în junglă, în Asia de Sud-Est. Mi-am amintit şi de un moment de nebunie în care mă dădusem cu sania, împreună cu nişte prieteni, pe versantul unui vulcan... Şi mai erau mii şi mii de alte amintiri.

— Da, i-am răspuns după o clipă de gândire. Asta, da.

Mike se uita şi el pe spatele meniului. La un moment dat, a ridicat privirea şi mi-a zis:

— Amintirile acelea le vei avea mereu. Şi învăţăturile pe care le-ai tras de acolo. Aşadar, la un moment dat, e timpul să treci la următorul tău rol. Căci, pentru a te îmbarca într-o nouă aventură extraordinară, trebuie să existe o încheiere pentru aceasta.

— Ceea ce s-ar întâmpla dacă vei juca rolul tipului mai în vârstă care concurează la turneul de volei împotriva studenţilor, a completat Casey. Un rol care trebuie jucat de un bărbat de cincizeci şi unu de ani, pentru ca tinerii de douăzeci de ani să aibă o sursă de inspiraţie.

— Presupun, i-am răspuns. Nu văzusem lucrurile din perspectiva asta.

Mike a făcut din nou semn cu capul spre meniu.

— Îţi aminteşti ce ţi-am împărtăşit eu şi Casey prima dată când ai fost aici? Că oamenii nu se tem să moară. Se tem să ajungă la sfârşitul vieţii lor şi să-şi dea seama că nu au trăit cu adevărat.

Am încuviinţat din cap.

— Ei bine, *tu* ai trăit. Ai călătorit prin lume. Ai înotat în mare cu ţestoasele, ai făcut drumeţii spectaculoase, ai explorat ruine antice...

— Atunci de ce am aceleaşi întrebări în meniu? am întrebat eu.

— Sunt aceleaşi întrebări, dar acum te afli într-un alt punct al

existenţei tale. Tu te mai temi că nu ţi-ai fi trăit viaţa. Ai făcut asta. Cu brio. Aşadar, care e frica ta acum? De ce te-a afectat atât de puternic înmormântarea de astăzi?

Am făcut o pauză înainte de a răspunde:

— Nu ştiu.

23

Mike a aruncat o privire pe fereastră şi a văzut o maşină trăgând în parcarea cu pietriş. S-a uitat la Casey.

— Max? s-a mirat el.

Casey a încuviinţat din cap.

— Avem ceva de lucru pentru...? a dat să întrebe Mike.

— Chiuveta din bucătărie. Curge o ţeavă, a răspuns Casey, apoi a zâmbit. A început acum câteva ore, de fapt.

Mike i-a întors zâmbetul.

— Surprinzător!

— E vreo problemă? am întrebat. Nu de alta, dar eu mă pricep destul de bine la reparaţii. De-a lungul anilor, în călătoriile mele, mi-am oferit de multe ori serviciile pentru câte o cazare gratuită.

— Perfect, a răspuns Casey. De câţiva ani încoace, Max e pentru noi tipul bun la toate. Dar sunt sigură că i-ar prinde bine o mână de ajutor.

Preţ de o clipă, mi-a trecut prin minte gândul că nimic nu mi s-a părut vreodată vechi sau stricat la cafenea. Dar înainte să apuc să soluţionez această dilemă, uşa cafenelei s-a deschis. Înăuntru a intrat un bătrân, cărând cu el o cutie pentru scule, foarte veche.

A lăsat cutia jos, apoi şi-a scuturat paltonul de ploaie şi l-a agăţat în cuierul din dreptul uşii.

— Salutare, Max, i-a strigat Casey.

Bătrânul a aruncat o privire spre noi, iar Casey i-a făcut semn să vină. El şi-a luat cutia cu scule şi, o clipă mai târziu, era lângă masa noastră. Casey a ieşit din separeu şi l-a îmbrăţişat.

— Ştii că afară e... a început el, arătând spre ferestrele cafenelei.

— Aha, a răspuns vesel Casey.

— Şi o bici... a continuat el, făcând semn către partea laterală a cafenelei.

— Sigur, a zis Casey, întrerupându-l din nou.

— Cred că aş putea să...

— Aşa sper, a spus Casey, bătându-l pe umăr.

M-am uitat la Mike. El mi-a zâmbit drept răspuns.

— Nu mă întreba. Ei doi au un limbaj numai al lor.

— Max, el este John, a spus Casey, făcând semn spre mine. O să-ţi dea o mână de ajutor cu ţeava. Dacă ai nevoie.

Max s-a uitat la mine, observând costumul pe care îl purtam.

— Mă bucur să te cunosc, a zis el cam tăios. Arăţi puţin cam prea dichisit pentru lucrări de instalaţii sanitare. Poate ar trebui să...

— John e de treabă, Max, a replicat încet Casey, punând o mână pe spatele bătrânului.

Max a ridicat din umeri.

— Bine, atunci, a zis, apoi s-a uitat la Mike. Mă bucur să te văd, Mike. Vrei să-mi arăţi unde e problema?

— Şi eu mă bucur, Max, a răspuns Mike. De fapt, Casey va trebui să-ţi arate unde e scurgerea. Ea este cea care... a început el, apoi a făcut o pauză... ea şi-a dat seama că avem nevoie de ajutorul tău.

Mike i-a adresat un zâmbet complice lui Casey, apoi s-a uitat din nou la Max.

— Dar dacă ai nevoie de mine, să mă anunţi. Şi dacă ţi-e foame, trebuie numai să zici. Îţi pregătesc cu plăcere ceva.

24

Max stătea întins pe spate, meşterind la ţevile de sub chiuvetă.

— OK, porneşte robinetul, mi-a spus el.

Am dat drumul la apă şi am aşteptat, cât timp Max şi-a trecut degetele pe toată lungimea ţevilor.

— Bun, a spus el. Poţi s-o opreşti. Am văzut unde-i problema.

Apoi s-a strecurat afară de sub chiuvetă.

— Am nevoie de două chei franceze reglabile, a spus el. Sertăraşul de sus din cutia cu scule.

Sertarul de sus era plin cu diferite instrumente, dar am găsit cheile franceze şi i le-am întins.

A mârâit uşor drept răspuns.

Eram destul de sigur că fusese un mic test pentru a vedea dacă ştiam într-adevăr ce este aceea o cheie franceză reglabilă.

A oprit atât apa caldă, cât şi pe cea rece, şi a început să lucreze la desfacerea conductei.

— Vrei o găleată? l-am întrebat.

— Da, sigur, a mârâit din nou. Poate are Casey vreuna. Bună idee, a adăugat uşor înciudat.

M-am ridicat şi am ieşit din bucătărie.

Casey stătea lângă tejghea.

M-a auzit intrând pe uşile batante şi s-a întors.

— Cum merge treaba? m-a întrebat ea, cu un zâmbet.

M-am mulţumit să ridic din sprâncene.

Ea a zâmbit din nou.

— Max e un scump. Atâta doar că-i ia puţin timp să se deschidă în faţa oamenilor, mi-a explicat ea.

— Cred că s-ar putea să fie nevoie de mai mult timp decât am eu la dispoziţie.

Casey mi-a răspuns cu un surâs şi mi-a zis:

— N-o să ai probleme. Şi vezi că e o găleată în colţul din spate al bucătăriei, dacă aveţi nevoie de ea, a adăugat. Sub ultimul dulap.

Am încuviinţat din cap şi m-am întors în bucătărie.

25

Câteva minute mai târziu, găleata era sprijinită sub chiuvetă, iar Max deşuruba una dintre ţevile mari.

— Prima vizită la cafenea, puştiule? m-a întrebat.

— Nu. Am mai fost aici de două ori până acum. Prima oară, în urmă cu vreo douăzeci de ani. Apoi încă o dată, cu mulţi ani în urmă.

Bătrânul a fluierat încet.

— Nu-mi pot imagina cum trebuie să fi fost. Să vizitezi locul ăsta la o vârstă atât de fragedă. Cred că te-a călăuzit pe un drum minunat în viaţă.

Am aprobat din cap.

— Dar tu, Max? l-am întrebat. Când ai venit prima dată aici?

S-a oprit din lucru şi a căzut pe gânduri pentru o clipă.

— Cu vreo nouă ani în urmă. De Crăciun. De atunci, am tot revenit, când şi când. Mă roagă să le mai repar una-alta... mi-a explicat, apoi a făcut o pauză. Adevărul e însă că ei m-au ajutat pe mine mai mult decât aş putea eu vreodată să-i ajut pe ei.

Am dat din nou din cap aprobator.

— Şi ce te aduce înapoi de data asta? m-a întrebat el, în timp ce se apuca din nou să meşterească la ţeavă.

M-am gândit la întrebarea lui Mike de mai devreme. De ce mă afectase atât de puternic înmormântarea naşului meu?

— Mă străduiesc să accept ideea că îmbătrânesc, i-am răspuns.

Max a pufnit în râs şi a ieşit de sub chiuvetă. Apoi şi-a ridicat ochelarii de pe nas şi s-a uitat cu luare-aminte la mine.

— Câţi ani ai, puştiule?

— Nu mai sunt chiar un puşti, Max.

— Păi, eşti cu cel puţin treizeci de ani mai tânăr decât mine,

aşa că eu te văd ca pe un puştan.

S-a strecurat din nou sub chiuvetă şi s-a reapucat să meşterească la ţeavă.

— Şi de ce-ţi vine aşa de greu să accepţi?

— Mi-e teamă, cred, că n-o să am destul timp. Viaţa trece cu o viteză ameţitoare şi o să se sfârşească înainte să apuc să fac toate lucrurile pe care mi le-aş dori, am explicat eu, apoi am ezitat pentru o clipă. Am un copil, o fiică. Are opt ani. Cred că acum simt şi mai acut trecerea anilor, văzând-o cât de repede creşte. Tu ai copii? l-am întrebat eu pe Max.

A urmat o pauză lungă.

— Nu. Am ratat acea parte a vieţii, a răspuns el în cele din urmă.

A ieşit puţin de sub chiuvetă şi a întins mâna spre mine, zicându-mi:

— Am nevoie de o şurubelniţă cu cap plat şi de un cleşte.

Am cotrobăit prin cutia cu scule, până le-am găsit pe amândouă şi i le-am dat. Max s-a pus iar pe treabă.

— Nu apuci să faci totul în viaţă, a spus el, după câteva minute de tăcere. Nimeni nu apucă. Aşa că trebuie să te bucuri cu adevărat de lucrurile pe care ai şansa să le faci.

— Presupun că ai dreptate, i-am răspuns.

Apoi Max a lucrat în tăcere o vreme, înainte de a relua:

— Gândeşte-te la ceva ce-ţi place, mi-a spus el. Nu trebuie să fie ceva extraordinar, doar un lucru simplu pe care-ţi place să-l faci.

Am cugetat câteva momente, înainte de a răspunde:

— Să merg la film.

— Şi cât de des mergi?

— Cam o dată pe lună. Poate un pic mai rar.

— Păi atunci, o să mai ai ocazia să te afli într-o sală de cinematograf de circa trei sute de ori. Şi atât. Ce altceva îţi mai place să faci? m-a întrebat el, înainte să apuc să cuget la vorbele lui.

Am ridicat din umeri.

— Să călătoresc cu familia mea.

— Da, şi cât de des faci asta?

— În ultima vreme, cam de două ori pe an.

— Grozav. Ţi-au mai rămas aproximativ şaizeci de călătorii pentru *tot* restul vieţii. Şi mult mai puţine împreună cu fiica ta, pentru că ea o să fie pe cont propriu mai devreme decât îţi imaginezi. Îţi place Crăciunul? m-a întrebat apoi Max.

Încă încercam să asimilez ideea că mi-au rămas atât de puţine călătorii cu familia mea, în formulă completă.

— Îţi place Crăciunul? a repetat el.

M-am gândit la fiica mea, la brad, la cadouri şi la ornarea fursecurilor.

— Ţi-au rămas mai puţin de treizeci, a spus Max, şi doar patru sau cinci în care fetiţa ta e încă mică.

Cugetam la asta. Mai puţin de treizeci de Crăciunuri!

— Poate că vei mai primi câteva în plus, a adăugat Max. Nu ştii niciodată sigur. Eu funcţionez chiar acum pe timp suplimentar. Deci, fiecare Crăciun pe care îl primesc înseamnă foarte mult pentru mine.

— Ce vrei să spui prin *timp suplimentar?,* m-am interesat eu.

— Am depăşit speranţa de viaţă a unui bărbat. În medie, bărbaţii mor înainte să ajungă la vârsta mea.

Max scosese ţeava la care lucra, s-a strecurat afară de sub chiuvetă şi s-a ridicat.

— Ideea asta e cam deprimantă, Max.

— Poate. Dar e adevărată. S-ar putea să nu-ţi placă. S-ar putea să ţi se pară greu de acceptat. Dar nu contează. Nu schimbă cu nimic lucrurile. Aşadar, cel mai bine e să trăieşti din plin fiecare minut pe care îl ai. Pentru că nu ai o eternitate la dispoziţie, iar ceasul ticăie mai departe, indiferent dacă tu îţi trăieşti viaţa din plin sau nu.

26

Max scotocea prin cutia cu scule, căutând o ţeavă nouă, care să se potrivească sub chiuvetă.

— Cred că ceea ce ai descris este frica pe care o simt eu, Max. Nu cântărisem problema exact în felul acesta. Dar, aşa cum am spus, simt că timpul zboară. Şi tocmai mi-ai confirmat asta, la un nivel cu totul nou.

— Şi care e, de fapt, problema?

— Păi, înainte era mai uşor. Dedicam mult timp lucrurilor care-mi făceau plăcere. Un an lucram, apoi, anul următor, călătoream. Îmi făceam singur programul. Nu trebuia să ţin cont în planificarea asta de nimeni altcineva în afară de mine, am zis, apoi am ezitat. Dar nu mai e la fel de simplu când alţi oameni depind de tine. Nu-ţi mai vine la fel de uşor să ai încredere că totul se va rezolva de la sine.

— Şi atunci? a întrebat Max.

— Şi atunci, îmi dau seama că vreau să trag foarte tare la muncă. Pentru că, astfel, voi avea mai mulţi bani şi voi fi mai aproape de libertate. Dar tocmai pentru că trag atât de tare, nu mă mai simt deloc liber, iar, ca tată, nu sunt deloc aşa cum mi-aş dori să fiu. Pur şi simplu nu cred că procedez cum trebuie.

Max a rămas o vreme pe gânduri.

— Te străduieşti să dai tot ce ai mai bun din tine?

— Profesional vorbind sau ca părinte?

— Ambele.

Am dat din cap că da.

— La ce procent eşti?

M-am uitat la el, confuz.

— Ai spus că te temi că nu procedezi cum trebuie. Asta înseamnă că greşeşti întru totul? În ce măsură faci lucrurile bine?

Care e procentul?

— Nu ştiu, am răspuns, cu şovăială-n glas.

— Hai, fă o încercare, m-a îndemnat Max.

— Optzeci la sută.

— Bun. Deci, dacă sută la sută ar însemna că te-ai simţi absolut fantastic în fiecare minut al fiecărei zile, la optzeci la sută cum te-ai simţi?

— Cu siguranţă nu m-aş simţi fantastic în proporţie de optzeci la sută, am răspuns eu.

Max s-a uitat la mine şi a ridicat din umeri, vrând, parcă, să zică: „De ce nu?”

Am zâmbit.

— Păi, pare uşor ridicol când pui problema aşa.

Max s-a aşezat din nou pe spate, pregătindu-se să se strecoare sub chiuvetă.

— Fiecare om e un proiect în desfăşurare, puştiule. Dar, continuând să-ţi reproşezi aspectele pe care nu ai reuşit să le stăpâneşti încă, e greu să-ţi păstrezi entuziasmul necesar pentru a realiza progrese.

27

I-a luat câteva minute, dar în cele din urmă Max a reuşit să instaleze ţeava cea nouă exact aşa cum voia. După ce a fixat-o cu cleştele, a ieşit de sub chiuvetă şi s-a ridicat în picioare, întinzându-şi spatele. Chiar atunci, Emma a intrat în bucătărie.

— Salut, Max! a spus ea.

Era limpede că îi făcea cu adevărat plăcere să-l vadă.

— Cum merge, puştoaico? i-a răspuns bătrânul, cu glasul lui hodorogit.

Fata s-a dus la el şi l-a îmbrăţişat.

— Mai bine acum, că eşti aici.

— Aham, a făcut bătrânul, neîncrezător.

Mă uitam la el şi, în ciuda aerului său posac, îmi dădeam seama că se bucura să o vadă pe Emma.

Ea s-a întors către mine şi mi-a zis:

— Max se pricepe de minune la reparaţii.

— Văd, am încuviinţat eu, privind spre chiuvetă.

— Nu-mi pot da seama cum, într-un loc în care totul pare atât de nou, lucrurile se strică întruna, a mormăit el.

Emma a schiţat un zâmbet.

— Eu mă bucur că se tot strică. Aşa apucăm şi noi să te vedem.

M-am gândit la spusele ei şi am zâmbit, la rândul meu. „Greu de spus cine pe cine ajută”, mi-am zis în sinea mea.

— Max nu se pricepe să repare doar *obiecte,* a spus Emma. Repară şi oameni.

— Mda, sigur, a replicat Max, sarcastic. Nici vorbă.

Emma a întins mâna spre cutia cu scule a lui Max şi a scos de acolo o rolă micuţă de bandă izolatoare. A luat-o, apoi l-a privit pe bătrân şi a ridicat din sprâncene.

— Ba eu zic că da, şi ştiu că am dreptate.

M-am uitat la Max, apoi la Emma.

— Îmi scapă ceva?

— Vrei să-i spui tu? l-a întrebat Emma pe Max.

— Nu mai e nimic de spus, s-a mulţumit el să declare.

Emma a zâmbit iar.

— OK, din moment ce Max îşi subestimează *cu mult* influenţa, o să-ţi spun eu. Nu de mult, am avut o femeie în vizită la cafenea. Făcea eforturi mari să se menţină pe linia de plutire. Iar Max i-a schimbat complet viaţa cu ajutorul ăsteia, a spus Emma, ridicând rola şi arătându-mi-o.

Am privit-o confuz.

— Cu ajutorul benzii izolatoare?

— Vezi tu, a început Emma, uitându-se fix la Max, Casey a spus că, după părerea ta, John nu ştie destule cât să te poată ajuta. Dar iată, a ştiut imediat că asta e bandă izolatoare. Se descurcă prin cutia cu scule.

Max s-a uitat la mine, uşor jenat.

— Pur şi simplu nu credeam că tu... s-a bâlbâit el. Adică, na, eşti pus la patru ace şi toate cele. Nu mă gândeam că poţi ajuta cine ştie ce sau că ai şti cum să...

— E în regulă, Max, i-am răspuns. Probabil că şi eu aş fi crezut acelaşi lucru dacă m-aş fi văzut arătând aşa, am glumit eu, apoi am tăcut pentru o clipă. Vin de la o înmormântare. Mi-a murit naşul. În mod normal, nu mă îmbrac aşa.

28

Max m-a privit şi mi-a zis:

— Îmi pare rău, puştiule. N-am ştiut.

Am ridicat din umeri.

— E în regulă.

Îmi dădeam seama că se simte prost.

— E în regulă, am repetat, apoi am dat din cap spre Emma, care ţinea încă în mână rola de bandă. Aşadar, care-i povestea cu banda izolatoare?

— După cum am spus, femeia care a venit aici făcea mari eforturi să se menţină pe linia de plutire, a răspuns Emma. Ne-a explicat că era căsătorită şi că avea doi copii mici. Avusese o slujbă de birou, dar renunţase la ea după naşterea primului copil.

— Şi de ce spui că făcea eforturi să se menţină pe linia de plutire? am întrebat.

— Îi era greu, pentru că, pe vremuri, fuseseră doar ea şi soţul ei, a adăugat Max. Iar înainte să se mărite, fusese doar ea singură.

— Şi atunci era mult mai uşor să se asigure că are timp să facă tot ceea ce-şi doreşte, a explicat Emma. Pentru că era doar ea.

Max a încuviinţat din cap către mine.

— Cam asta spuneai şi tu acum câteva minute.

— Şi, ei bine, Max i-a schimbat viaţa, a spus Emma, bătându-l uşor pe spate.

Bătrânul a ridicat din umeri.

— Avea o inimă mare. Voia să facă să fie bine pentru toată lumea. Îi plăcea să fie mamă. Îi păsa cu adevărat de copiii ei. Şi-a iubit şi soţul. Şi de aceea îi venea extrem de greu să accepte ce simţea.

— Şi anume? am întrebat eu.

— Păi *tu* cum te simţi când nu ţi-e tocmai bine? mi-a întors-o el.

— Într-o zi mai nesemnificativă, puţin deprimat, am zis eu şi am dat din umeri.

— Şi într-o zi mai semnificativă?

— Ca şi cum aş fi prins într-o capcană din care ar trebui să scap, i-am răspuns.

— Şi într-o zi *foarte proastă?,* a insistat el.

În timp ce rostea cuvintele acelea, în gând i-a răsărit o amintire de demult. Un pătuţ mic, într-o cameră rece şi întunecată din orfelinat. Un singur bec. Hainele ponosite, aşezate pe un umeraş, la marginea patului. Şi-a alungat numaidecât amintirile acelea şi s-a uitat la mine.

Am lăsat ochii în jos pentru câteva clipe, apoi am ridicat din nou, şovăielnic, privirea spre el.

Max a încuviinţat încet din cap.

— Şi oricine este sincer cu el însuşi cunoaşte într-o anumită măsură aceste sentimente. Doar că, de cele mai multe ori, suntem prea jenaţi sau prea ruşinaţi ca să mărturisim cuiva.

Am încuviinţat şi eu din cap.

— Aşa că a învăţat-o pe femeia aceea despre banda izolatoare, a spus Emma, aruncându-i rola lui Max, care a prins-o şi a rupt o fâşie, lungă cam de treizeci de centimetri.

Fiind foarte elastică, a cedat uşor când a tras cu putere de ea.

— Ştii la ce se foloseşte asta în instalaţiile sanitare, nu? m-a întrebat.

— Se înfăşoară în jurul filetelor, pentru etanşeizare. Ca să nu existe scurgeri, am răspuns.

Max a dat din cap aprobator.

— Exact.

Apoi s-a aplecat şi a luat de jos o ţeavă metalică, grea.

— Ai ţeava asta, foarte trainică, solidă, a zis, apoi s-a aplecat şi a luat alta. Şi mai ai încă una, la fel de trainică şi de solidă, care se ataşează de prima.

Max a înfiletat cele două ţevi.

— Şi când obţii îmbinarea asta ce pare perfectă, strânsă, bine făcută, şi dai drumul la apă prin ţevi...

— Tot mai scapă puţin, i-am răspuns.

— Exact, a confirmat Max, apoi a deşurubat ţevile, expunând filetele. Pentru că, indiferent cât de bine s-ar realiza îmbinarea, tot vor rămâne nişte mici goluri la nivelul punctelor de conexiune. Locuri în care o ţeavă nu poate sigila perfect canelurile celeilalte. Aşa că luăm banda asta izolatoare, elastică, fragilă şi care, nu-i aşa, nu poate face mare diferenţă, şi o lipim în jurul unuia dintre filete.

Max a luat bucata de bandă izolatoare pe care o rupsese şi a înfăşurat-o în jurul filetului uneia dintre ţevi. Apoi a înşurubat ţevile la loc, peste banda izolatoare.

— Şi când faci asta şi apoi dai drumul la apă prin ţevi...

— Nu mai curge, am spus.

29

Max a ridicat din umeri.

— Eu nu am familie. Îmi petrec o mare parte din timp singur. Şi când stai pe margine şi priveşti lumea, vezi oamenii făcând diverse lucruri. Auzi oamenii vorbind. Sau, în unele cazuri, ţipând unul la celălalt. Şi într-o zi am avut o revelaţie, a zis şi a luat una dintre ţevile de metal. Oricât de puternic ar fi acest om... a început el să explice, după care a ridicat şi cealaltă ţeavă. Sau oricât de puternic ar fi acest om... a zis, apoi a arătat către locul în care se îmbinau. Sau oricât de reuşită ar fi conexiunea lor...

— Există încă lacune, am completat eu. Puncte în care conexiunea nu este suficientă.

Max a încuviinţat din cap.

— Doamna aceasta despre care îţi vorbeam avusese mai de mult o pasiune pentru dansul modern. Când a făcut loc în viaţa ei pentru o singură oră de dans pe săptămână, asta a ajutat-o să-şi consolideze toate celelalte legături.

— A fost banda ei izolatoare, am spus eu, iar Max a aprobat din cap.

— Şi e uşor să respingi ideea. O singură oră de dans? Ce diferenţă ar putea să facă atunci când te simţi atât de debusolat? E un gest mărunt. Foarte slab în comparaţie cu greutatea lumii pe care simţi că o porţi pe umeri. Nu-i aşa?

Am încuviinţat din cap.

— Dar cursul de dans îi aminteşte că nu este doar soţie şi mamă. O face să se simtă reîntregită. Iar acea oră se poate transforma în două ore pe săptămână. Apoi, poate, la un moment dat, într-o oră pe zi. Dar asta nu se va întâmpla dacă nu faci primul pas.

— Pare atât de simplu, i-am răspuns.

— Iată un alt lucru pe care l-am observat despre oameni, a spus Max. Când viaţa devine apăsătoare, ei văd un lucru simplu şi se gândesc că nu poate fi soluţia la problemele lor. Aşa că nici nu încearcă s-o adopte şi, în schimb, se chinuiesc mai departe zi de zi. Sau caută o soluţie mult mai complexă. Pentru că în mintea lor, dacă este mai complexă, trebuie să fie mai eficientă. Dar pentru că este atât de complexă, nu o încearcă niciodată.

— Ceea ce înseamnă că se chinuiesc mai departe, am spus.

Max a aprobat din cap.

— Banda mea izolatoare le are cu surfingul, a intervenit Emma, schiţând un zâmbet. Când am stat departe de valuri prea mult timp, legăturile mele au început să slăbească.

— Chiar şi cea cu tatăl tău? am întrebat-o eu, surprins.

Ea a încuviinţat din cap.

— Chiar şi cea cu tata.

— Banda izolatoare e diferită pentru fiecare în parte, a spus Max. Un curs de dans, grădinăritul, plimbările cu bicicleta, un weekend cu cortul sau la pescuit... Dar toate au acelaşi impact. Menţin toate legăturile strânse.

Chiar atunci, Casey a intrat în bucătărie.

— În mod clar, aici e de stat, a spus ea şi a zâmbit. Cum merge reparaţia, Max?

— Încă cinci minute, i-a răspuns el. O mică bandă izolatoare la filet şi gata, am terminat. N-ar trebui să mai ai probleme după aceea.

— Perfect, a răspuns Casey. Tocmai am pus nişte farfurii. Nu-l putem lăsa pe John să viziteze cafeneaua fără să-i oferim o felie de plăcintă cu căpşune şi rubarbă.

Am ridicat din sprâncene, mirat.

— Deci *asta* mirosea aşa de bine.

— Am avut o bănuială că ai putea să treci pe la noi, a răspuns ea şi a zâmbit. Aşa că după-amiaza am copt o plăcintă.

30

L-am ajutat pe Max să strângă bine toate ţevile noi şi să verifice conexiunile, ca să nu existe scurgeri. Câteva minute mai târziu, stăteam într-unul din separeuri şi mă uitam la feliile de plăcintă, care aproape că umpleau farfuriile pe care fuseseră aşezate.

Mike s-a strecurat lângă mine, pe banchetă, cu o farfurie în mână. Emma şi Casey s-au aşezat şi ele.

— Noroc, a spus Mike, ridicând furculiţa. Mă bucur să revăd pe toată lumea.

Nu ştiu prea bine de ce, dar asta mi-a amintit de Hannah. Am privit spre parcare, încercând să scrutez întunericul.

Casey trebuie să mă fi văzut uitându-mă afară pentru că şi-a ciocnit uşor furculiţa de a mea. Când m-am întors spre ea, a făcut un semn cu capul spre fereastră şi mi-a zâmbit cu subînţeles. Ca şi cum ar fi vrut să-mi spună că totul e în regulă.

Toţi ceilalţi şi-au ciocnit şi ei furculiţele şi începeau acum să mănânce din plăcintă.

Am luat şi eu o înghiţitură.

— Ce bună e! am exclamat. Uau, e delicioasă, Mike.

El mi-a zâmbit.

— Am auzit că a început să-ţi placă teoria lui Max, cu banda izolatoare.

Am încuviinţat din cap.

— Ce-i drept, e ingenioasă.

— Ar fi trebuit să vezi ce îmbrăţişare a primit de la prima femeie căreia i-a împărtăşit-o, a adăugat Casey. Am crezut că n-o să te mai lase să pleci, Max.

— Ah... păi, încercam doar să ajut, a spus el, vădit jenat.

— Ceea ce ai şi făcut, fără doar şi poate, i-a răspuns Mike. Şi

nu e singura persoană pe care ai ajutat-o, a zis, uitându-se fix la mine. Pentru mine şi Emma, înţelepciunea lui Max e mereu un punct de referinţă. Când simţim că avem nevoie de ceea ce reprezintă *pentru noi* banda izolatoare, mărturisim acest lucru. Apoi ne acordăm reciproc spaţiu pentru a întreprinde ceea ce ne face plăcere.

— Şi uneori ne reamintim cu blândeţe unul altuia că poate a sosit timpul pentru banda izolatoare, a adăugat Emma zâmbind.

Mike a încuviinţat din cap.

— Aşa este. Uneori eşti atât de ocupat încercând să-i ajuţi pe alţii, că uiţi cât de importantă este banda ta izolatoare. Dacă amâni prea mult, te trezeşti că situaţia începe să se deterioreze destul de rapid.

— Max nu a apucat să-i vorbească lui John despre asta, a spus Emma.

Am terminat de mestecat bucăţica de plăcintă.

— Vasăzică, ai secrete faţă de mine, Max. Ce se întâmplă când situaţia începe să se deterioreze?

Bătrânul a ridicat din umeri.

— Păi, aşa cum am spus şi mai înainte, mie mi se întâmplă să observ anumite lucruri. În cazul ţevilor, dacă nu foloseşti bandă izolatoare, o să ai scurgeri. Dacă îmbinarea este strânsă, la început doar picură, dar tot se întâmplă. Iar, cu timpul, scurgerea se înrăutăţeşte întotdeauna, deoarece creşte presiunea în acele mici zone neetanşeizate şi începe să se producă o coroziune. În curând, coroziunea începe să se extindă şi să distrugă şi alte puncte în care ţevile sunt conectate. Iar problemele intră astfel într-o nouă fază. În care micile scurgeri devin inundaţii.

— În acel moment, mai poţi repara instalaţia cu bandă izolatoare? am întrebat eu.

— Acum vorbim efectiv despre ţevi sau despre oameni? a replicat Max.

— Despre amândouă.

Bătrânul a dat din cap aprobator.

— Dacă prinzi inundaţia la timp, poţi să deconectezi ţevile, să înfăşori multă bandă izolatoare şi apoi să le înfiletezi la loc. Dacă nu s-a produs o coroziune prea puternică, poate să ţină, a explicat el, apoi a ridicat din umeri. Cred că se aplică şi-n cazul

oamenilor.

— Dar ce se întâmplă dacă nu o rezolvi la timp? am întrebat.

— Atunci se duce totul de râpă, a răspuns el. În cele din urmă, presiunea nu va mai putea fi suportată. Conexiunea care a fost atât de strânsă la început va ceda complet.

— Ceea ce se întâmplă deseori în viaţă, a adăugat Casey. Doi oameni pot avea o legătură excelentă atunci când se întâlnesc. Apoi, câţiva ani mai târziu, nu se mai suportă unul pe celălalt.

— La fel e şi în cazul părinţilor şi copiilor, a spus Emma. I-am văzut pe mulţi dintre prietenii mei având relaţii profund afectuoase cu părinţii lor, pentru ca apoi, cu timpul, legăturile să se destrame.

Max a ridicat din umeri.

— Mai bine să te asiguri că pui de la început banda izolatoare. În felul ăsta, menţii legăturile strânse, puternice şi sigure. Atât pentru tine, cât şi pentru cei din jur, a explicat el, apoi a făcut un semn din cap spre Emma. Aşa cum a spus şi copila asta când eram la bucătărie. Pentru ea, e surfingul. Pentru doamna care a fost aici, e un curs de dans.

Apoi a arătat către mine.

— Nu ştiu în cazul tău ce e, dar presupun că, dacă îţi acorzi un timp de gândire, vei şti şi tu.

— Aventura, i-am răspuns imediat. Până în seara asta, dacă m-ai fi întrebat, n-aş fi fost sigur. Totuşi, după ce am auzit toate astea, ştiu cu siguranţă că asta este banda izolatoare în cazul meu. Dacă trebuie să repet zi de zi aceleaşi acţiuni, încep să resimt presiunea.

Am rămas cu toţii tăcuţi pentru câteva clipe. M-am gândit la stresul pe care l-am simţit în ultimii ani şi la motivele care l-au cauzat. M-am gândit cât de mult m-am deconectat de banda mea izolatoare.

— Mulţumesc, Max, am spus.

— Pentru ce?

— Pentru că ţi-ai acordat timpul necesar ca să observi lumea. Pentru că ai venit cu această nouă perspectivă asupra lucrurilor. Mi-aş dori să fi aflat de ea cu câţiva ani mai devreme.

Max a ridicat din umeri, încercând, parcă, să-şi minimalizeze meritele, dar Casey s-a întins spre el şi l-a îmbrăţişat.

— E doar una dintre multele calităţi care fac din Max un om atât de minunat, a spus ea.

31

La masă rămăseserăm doar eu şi Casey. Max se întorsese la bucătărie ca să-şi strângă restul uneltelor. Mike şi Emma se duseseră cu el, pentru a face curat în bucătărie. Mă oferisem să ajut, dar mi-au spus că nu e nevoie.

M-am uitat la Casey.

— Nu am prea apucat să stăm de vorbă în seara asta.

Ea a încuviinţat din cap.

— De data asta, aveai nevoie de ceva ce eu nu-ţi puteam oferi. Noroc cu ţeava, că a început să curgă, şi cu Max, că a venit să o repare.

Am dat din cap aprobator.

— Da. Aşa noroc mai zic şi eu.

Ea a zâmbit şi am rămas câteva minute în tăcere.

— Înţeleg că ţi-e greu să accepţi că îmbătrâneşti, a spus ea. Şi să rămâi conectat cu acea latură a ta care preţuieşte nespus aventura. Pe de o parte, viaţa înseamnă să recunoşti că fiecare etapă îţi oferă şansa de a juca un rol care nu ţi-a fost accesibil până atunci. Şi, uneori, tocmai în asta constă aventura.

— Ca rolul lui Max în seara asta, i-am răspuns.

Ea a încuviinţat din cap.

— Înţelepciunea vârstei de optzeci de ani nu o poţi găsi decât la cineva care are optzeci de ani. Şi dacă de această înţelepciune ai nevoie şi nu e nimeni prin preajmă care să ţi-o împărtăşească...

— Înţeleg.

Casey a zâmbit din nou.

— Ştiam eu că ai să înţelegi.

— Mulţumesc, Casey.

— Cu plăcere. Şi trebuie să-mi dai douăzeci de dolari.

— Pentru sfaturi? am întrebat-o, surprins.

Ea a clătinat din cap.

— Nu, sfaturile sunt gratuite. Cei douăzeci de dolari sunt pentru altceva, vei înţelege mai târziu pentru ce.

I-am aruncat o privire confuză.

— Ai încredere în mine? m-a întrebat.

Am încuviinţat din cap.

— Atunci, ai încredere în mine.

Casey s-a ridicat de la masă şi s-a dus să-şi ia de pe tejghea carneţelul pentru comenzi. Mi-a înmânat nota, pe care am achitat-o, lăsând în plus încă douăzeci de dolari.

— Trebuie s-o iei din loc, mi-a spus ea. Nu uita că trebuie să prinzi avionul.

— E în regulă. Renunţasem deja la idee, am răspuns.

Însă Casey a clătinat din cap.

— Eu n-aş face asta în locul tău. Zborul a fost amânat din cauza furtunii. Dacă pleci acum, vei ajunge acasă la timp pentru a citi ceva împreună cu fiica ta, înainte de culcare.

Habar n-aveam de unde ştia că eu şi fiica mea citeam împreună în fiecare seară, înainte de culcare. Sau de unde ştia că pot încă să prind zborul respectiv. Dar eram aproape sigur că avea dreptate.

32

Mi-a luat câteva clipe să-mi strâng lucrurile de la masă. Apoi m-am ridicat, mi-am luat sacoul şi am aruncat o privire *lungă* prin cafenea. M-am întrebat dacă aveam să mai vin vreodată aici.

Casey se dusese la bucătărie, dar acum stătea în dreptul uşii de la intrarea principală. M-am îndreptat spre ea, dar imediat m-am gândit la Max, la Mike şi la Emma. Nu-mi luasem rămas-bun de la ei.

— Le-am spus eu din partea ta, m-a anunţat Casey. Trebuie să te grăbeşti, să nu pierzi avionul.

Apoi a făcut un pas spre mine şi m-a îmbrăţişat.

— De fapt, Max m-a rugat să-ţi dau asta, mi-a zis ea, înainte să ne despărţim, întinzându-mi rola de bandă izolatoare. Un mic suvenir al acestei seri.

Am zâmbit, am încuviinţat din cap şi i-am mulţumit.

Casey a deschis uşa cafenelei şi a aruncat o privire spre maşina mea. Ploaia stătuse în sfârşit şi, printre norii grei, se zăreau petice de lumină.

— Poate vrei să deschizi portierele înainte să pleci, mi-a zis în timp ce coboram scările şi mă pregăteam s-o pornesc pe pietriş. Geamurile maşinii par complet aburite. Nu poţi să şofezi aşa.

Am privit în direcţia în care îmi făcuse semn şi mi-am dat seama numaidecât la ce se referea.

„Ce ciudat”, mi-am zis în sinea mea. Geamurile chiar *erau* complet aburite. De parcă ar fi fost cald înăuntru, cu toate că nu-mi puteam imagina de ce.

M-am apropiat de maşină şi am apăsat pe telecomandă. S-a auzit alarma, iar portierele s-au descuiat. Am mai înaintat câţiva metri, iar când am deschis portiera din spate, ca să-mi pun

lucrurile pe banchetă, am tresărit de uimire. Era cineva acolo.

Mi-a luat câteva clipe până să-mi dau seama că era Hannah.

— Scuze, s-a grăbit ea să spună, aruncând la o parte pătura din trusa de prim-ajutor, cu care se învelise până atunci.

Era clar că alarma o trezise.

— Am adormit. Ploua şi am vrut să plec, dar vântul era foarte puternic şi...

— Stai calmă, puştoaico. E în regulă.

— Nu sunt o puştoaică, mi-a răspuns ea.

M-am gândit imediat la Max.

— Păi, când ai peste cincizeci de ani, oricine de vârsta ta e un puştan.

Am făcut un pas înapoi, ca s-o las pe Hannah să iasă. Am văzut că ridică privirea spre cer, apoi a început să se uite spre zidul îndepărtat al cafenelei.

— Acolo ai lăsat bicicleta? am întrebat-o.

Ea a dat din cap că da.

Instantaneu, gândul m-a purtat către două conversaţii recente pe care le avusesem cu Casey. Prima dintre ele era cea în care îmi explicase că fiecare vârstă îşi are rolul ei. În cea de-a doua, îmi spusese că trebuie să-i dau douăzeci de dolari.

Am zâmbit şi am clătinat uşor din cap.

— Ce e? m-a întrebat Hannah, pe un ton defensiv.

— Ai avut dreptate, i-am răspuns eu.

— Când anume?

Am făcut semn cu capul spre cafenea.

— Când ai spus că am mai fost aici, am zis eu, apoi am tăcut pentru o clipă. Când am descoperit cafeneaua, aveam douăzeci şi opt de ani. Aşadar, acum mai bine de două decenii. Experienţa aceea mi-a schimbat viaţa în atâtea privinţe, încât nici n-aş şti de unde să încep să-ţi explic.

M-am oprit din nou.

— Am dus o viaţă minunată, am reluat eu, pentru că am intrat în cafeneaua asta şi am petrecut un timp stând de vorbă cu oamenii de aici. Unicul meu regret e că nu am dat de locul acesta mai devreme, am zis, arătând iar spre cafenea. Dar tu ai *cincisprezece* ani. Tu chiar ai dat de locul ăsta mai devreme. Nu ştiu ce însemnătate va avea asta pentru tine. Însă, dacă ai fi fata

mea şi ai avea ocazia să petreci vreo două ore acolo... ţi-aş spune că e o şansă unică în viaţă.

Am aruncat o privire de-a lungul drumului, apoi m-am uitat din nou la Hannah.

— Dacă preferi, poţi pleca acasă chiar acum. Putem intra înăuntru şi cu siguranţă Casey îţi va da indicaţii cum să ajungi înapoi în zona ta. Sau te pot duce eu cu maşina, în caz că mai vrei.

Am tăcut pentru o clipă şi am arătat din nou către cafenea.

— Dar dacă rămâi, fie şi numai pentru vreo două ore, cred că, peste ani, vei privi în urmă gândindu-te că a fost una dintre cele mai bune decizii pe care le-ai luat în viaţă.

Am rămas amândoi acolo, faţă în faţă. Hannah a privit spre cafenea, după care a lăsat ochii în jos. Am auzit că-i chiorăie stomacul. Trebuie să fi fost lihnită.

Am clătinat din cap şi am schiţat un zâmbet.

— I-am lăsat lui Casey douăzeci de dolari pentru masa ta. În caz că te-ai fi hotărât să te întorci. Ţi-am zis mai devreme că fac cinste. Aşa că, dacă intri, să ştii că nota e deja achitată. A, şi ai să dai acolo de un bătrân pe nume Max. Se ocupă de reparaţii. Sunt sigur că o să-ţi repare şi ţie bicicleta dacă-i dai voie. I-ar face plăcere. Întreab-o pe Casey.

Hannah a privit din nou spre cafenea, fără să zică nimic.

Aş fi vrut să-i spun mai multe. Să găsesc cuvintele potrivite ca s-o conving cumva. Dar ştiam că, până la urmă, decizia îi aparţinea numai ei.

— Poţi pleca, a zis într-un final, după câteva clipe de tăcere. Văd eu cum fac. Nu e nevoie să mă conduci.

— Eşti sigură?

Hannah a dat din cap că da.

— Bine.

Ea s-a dat la o parte din dreptul maşinii, iar eu m-am suit la volan. Câteva momente mai târziu, am întors maşina şi am ieşit încet din parcarea cu pietriş. Am privit în oglinda retrovizoare. Hannah era tot acolo, lângă locul unde fusese parcată maşina.

„Haide, puştoaico”, am încurajat-o eu în gând.

Am tras pe dreapta şi m-am uitat din nou în oglindă. Tot nu se clintise din loc.

— Haide, am spus în şoaptă.

Am ezitat pentru o clipă. M-am gândit ce să fac. Însă decizia trebuia să-i aparţină. Ştiam asta.

Am privit de-a lungul drumului, în ambele sensuri, ca să mă asigur că e liber. Era, aşa că am călcat pedala de acceleraţie. Drumul făcea o curbă la dreapta, şi atunci am aruncat o ultimă privire în retrovizor.

Cafeneaua se făcea tot mai mică, în depărtare, dar o vedeam şi pe Hannah. Urca treptele către intrare.

M-am simţit cuprins de entuziasm şi mi-am dat seama că zâmbesc cu adevărat sincer, aşa cum nu mi se mai întâmplase de multă vreme.

— Bine ai venit la *Cafeneaua de la capătul lumii,* puştoaico! Bine ai venit la *Cafeneaua de la capătul lumii*

EPILOG

Am tras în parcarea centrului de închirieri auto şi am înapoiat maşina. Autobuzul către terminal a sosit câteva minute mai târziu şi l-am prins la timp. Aveam acum din nou semnal la telefon, dar cât am şofat, nu am citit mesajele pe care le primisem.

M-am hotărât să arunc o privire. Patru dintre ele erau de la compania aeriană, anunţându-mă că zborul era întârziat. Iar două erau de la fiica mea, spunându-mi că mă iubeşte, plus câteva emoticoane pe care le adăugase la final. În ultimul mesaj spunea că speră să ajung acasă la timp, ca să putem citi împreună.

Am tras adânc aer în piept, apoi am răsuflat încet. Pe drum, mă gândisem mult la timpul pe care-l petrecusem la cafenea. La discuţiile cu Max. La revederea cu Casey, cu Mike şi cu Emma. La faptul că o cunoscusem pe Hannah şi că o urmărisem cu privirea cum stătea în faţa cafenelei, în vreme ce eu mă îndepărtam, la volanul maşinii mele. Gândul mă purtase şi către funeraliile unchiului meu şi am acceptat ideea că nu mai era printre noi.

Când am ajuns la terminal, am trecut pe la check-in şi, la urmă, mi-am luat cartea de îmbarcare din mâinile agentei de la ghişeu. Mi-a spus că mai erau cincizeci de minute până la decolare şi că aveam să prind avionul fără probleme. Şi, de asemenea, şi-a cerut scuze pentru întârziere.

Am plecat din dreptul ghişeului şi am început să merg spre poarta de îmbarcare. Pe drum, am încercat să pun cartea de îmbarcare într-unul dintre buzunarele sacoului. Dar nu intra. Am mai încercat o dată, dar tot nu a încăput. Era ceva acolo. Am vârât mâna în buzunar şi am scos un plic, care fusese împăturit în două şi îndesat adânc în buzunar.

Plicul îmi era adresat, dar adresa era una la care nu mai locuisem de multă, foarte multă vreme. Scrisul părea să aparţină unei mâini nesigure.

Din motive pe care nu mi le puteam explica, au început să-mi tremure şi mie un pic mâinile în timp ce mă uitam la plicul cu pricina. De la cine era? Cine mi-l pusese în buzunarul sacoului?

M-am uitat şi pe spatele plicului. Scria şi acolo ceva, dar, spre deosebire de detaliile adresei, de pe faţă, literele de pe spate erau îngrijite şi egale. Era un mesaj de la Casey.

Dragă John,

Mi-ar fi plăcut să petrecem mai mult timp împreună astăzi. Astfel, aş fi putut să-ţi împărtăşesc această poveste în liniştea cafenelei. Cum am făcut întotdeauna. Dar, uneori, mecanismele cosmice funcţionează în moduri misterioase, şi multiple vieţi se intersectează într-o cronologie neaşteptată. În foarte scurt timp, Hannah va avea o hotărâre importantă de luat, iar pe tine te aşteaptă familia ta. Aşa că, de data asta, va trebui să ne mulţumim cu atât.

În urmă cu câteva săptămâni, un domn în vârstă, foarte amabil, a venit să ne viziteze aici, la cafenea. L-am zărit mai întâi pe ferestrele din faţă. Părea uşor dezorientat, de parcă s-ar fi rătăcit. Am ieşit şi l-am invitat să vină să stea puţin înăuntru. Când l-am întrebat încotro mergea, mi-a spus că încerca să găsească o cutie poştală. Avea o scrisoare importantă de expediat. Şi îşi făcea griji că n-o să reuşească.

În cele din urmă, a intrat şi ne-am aşezat împreună la o masă. A fost plăcut. Pe măsură ce minutele se scurgeau, începea să-şi revină din starea de confuzie.

Amintirile îi deveneau tot mai limpezi. Râsul, tot mai natural. Sclipirea din ochi, tot mai vie.

Mi-a povestit despre tinereţea lui, în ţinuturile sălbatice din Alaska. Şi despre reuniunile de familie, în zilele de Crăciun, şi vara, la picnic. Era un

povestitor înnăscut. Şi un om absolut fermecător.

Mi-a povestit şi despre finul lui, J.J. Pe care-l chema, de fapt, John. Şi despre excursiile pe care le făceau împreună, cu multă vreme în urmă, la pescuit sau cu cortul. Mi-a spus că scrisoarea pe care voia să o trimită îi era adresată lui John.

Când timpul petrecut împreună se apropia de sfârşit, m-a întrebat dacă n-aş vrea să-i fac o favoare şi să mă asigur că scrisoarea avea să ajungă acolo unde trebuia. Se temea că, după ce va părăsi cafeneaua, mintea avea să-i joace feste şi va uita ce-şi propusese să facă.

M-am oprit din citit şi am întors privirea. Am simţit că mi se împăienjenesc ochii. Am clipit, pentru a-mi alunga lacrimile.

Îţi mulţumesc, John, pentru că, datorită ţie, am putut să ne bucurăm pentru o după-amiază de compania naşului tău. Cafeneaua este un loc mai bun acum, după vizita lui. Iată scrisoarea pe care ţi-a lăsat-o.

Cu drag,

Casey

Mâna în care ţineam scrisoarea mi-a căzut, şi am clătinat uşor din cap, nevenindu-mi a crede. În după-amiaza aceea, la înmormântare, aflasem de la nişte rude că, în urmă cu câteva săptămâni, naşul meu dispăruse de la azilul de bătrâni unde trăia. Asistentele crezuseră că s-a dus să mănânce, în sala de mese. Oamenii care erau în sala de mese crezuseră că se afla în camera lui. Personalul care supraveghea camera lui crezuseră că făcea câţiva paşi pe holuri.

Însă, în realitate, el se îmbrăcase cu hainele sale bune, ieşise pur şi simplu pe uşile din faţă şi o pornise mai departe. S-au lămurit într-un sfârşit, urmărind imaginile de pe camera de luat vederi, de la intrare.

Cinci ore mai târziu, se întorsese aşa cum plecase, intrând pe

aceleaşi uşi, spre uşurarea personalului, care-l căutase cu disperare. Nimeni nu şi-a putut explica unde se dusese.

Am ridicat plicul şi am recitit mesajul lui Casey. Apoi, cu mâini uşor tremurânde, am desfăcut plicul.

Rândurile era scrise de aceeaşi mână nesigură ca şi adresa de pe plic.

Dragă J.J.,

A trecut mult timp de când nu ne-am mai scris. Sper că eşti bine.

Zilele trecute m-am surprins gândindu-mă la toate excursiile acelea în care mergeam când erai mic. Tu mai ţii minte? Când mergeam la pescuit sau cu cortul?

Şi, în timp ce mă gândeam aşa, mi-am dat seama că de-acum tu eşti mai în vârstă decât eram eu în acele vremuri. Pare greu de imaginat.

Vorbeam despre multe lucruri în excursiile acelea. Şi tu ne puneai mereu nişte întrebări atât de interesante. Multe dintre ele erau, firește, despre pescuit şi natură. Dar aveai şi multe întrebări despre viaţă.

N-am ştiut niciodată exact de ce. Mi se părea că te întrebi mereu ce te aşteaptă în continuare. Căutai în permanenţă câte un indiciu cu privire la ce urma să se întâmple.

Cred că acesta este şi motivul pentru care m-am hotărât să-ţi scriu, J.J. Nu mai am prea multe momente de luciditate. Şi asta de ceva vreme. Mi s-a spus că e o problemă cu creierul meu. Nu funcţionează cum ar trebui. Cu siguranţă nu funcţionează cum mi-aş dori eu.

Şi am senzaţia că nici în rest nu stau prea grozav. Mi se pare că nu mi-a mai rămas mult timp la dispoziţie pentru scrisori.

Aşa că am vrut să-ţi scriu ţie. Pentru că am vrut să ştii cum e la capăt de drum.

Unul dintre lucrurile pe care le înţelegi în acest

punct e cât de preţioasă a fost tinereţea. Şi cât de repede a trecut. Mai înţelegi şi că viteza cu care trece creşte odată cu trecerea anilor.

Seamănă cu felul în care ne simţeam în excursiile noastre. În prima zi de aventuri, ni se părea de fiecare dată că mai avem mult timp la dispoziţie. Pe drum, vorbeam despre toate lucrurile pe care abia aşteptam să le facem şi planificam cum să ne umplem săptămâna.

A doua zi, era cam la fel. Dar apoi, când ajungeam pe la jumătatea excursiei, restul zilelor păreau să treacă mereu prea repede. După care, din senin, te trezeai că se sfârşise.

Ţii minte sentimentul acela? Ei bine, dacă nu-l trăieşti încă, să ştii că şi tu ai să te simţi aşa mai încolo.

Din câte îmi amintesc eu, ai avut un moment revelator în jurul vârstei de douăzeci şi opt de ani.

Ceva legat de o noapte la o cafenea bizară, parcă aşa mi-a zis tatăl tău. Şi mi-a mai zis că, după aceea, ai început să te concentrezi asupra lucrurilor care îţi făceau cu adevărat plăcere. Ai colindat lumea, cu rucsacul în spinare, ai devenit un aventurier.

M-am bucurat nespus să aud asta. E nevoie de mult curaj ca să faci ceea ce ştii că ţi se potriveşte, chiar dacă cei din jur cred că e o nebunie. Dar când ajungi la capăt de drum, îţi dai seama, mai mult ca oricând, că tocmai acele decizii au fost cele mai importante din viaţa ta.

Sper că încă îţi trăieşti zilele cu bucurie, J.J. Poate că nu ţi se pare că mai eşti tânăr, şi, într-adevăr, nu mai eşti copil şi nici douăzeci sau treizeci de ani nu mai ai. Dar acesta trebuie să fie un motiv în plus pentru a te axa în continuare pe lucrurile care te fac fericit. Pentru că, de-acum, timpul începe să treacă mai repede.

Caută mai departe locuri care să te facă să te simţi plin de viaţă, de entuziasm şi de fericire. Încearcă să

petreci mult timp în acele locuri, umple-ţi viaţa cu activităţi care să-ţi dea sentimentul că fiecare zi în parte a fost o zi trăită cu folos. Căci va veni o vreme când nu vei mai putea să faci multe dintre lucrurile pe care le îndrăgeşti. Ori mintea, ori corpul tău nu-ţi va mai permite.

Şi continuă să petreci timp cu oamenii care contează cu adevărat pentru tine, căci acelea sunt cele mai preţioase clipe.

Cred că şi atunci, când eram prinşi în vâltoarea evenimentelor, am ştiut cu toţii că acele excursii ale noastre erau speciale. Dar abia acum, în acest punct al vieţii mele, îmi dau seama cât de speciale au fost, de fapt. Ce n-aş da să mai am parte de o ultimă zi acolo, pe lac, cu voi toţi alături. Râsetele, glumele, discuţiile de dimineaţă, când ne gândeam cum să ne petrecem ziua.

Ce n-aş da pentru încă o zi în care soarele să-mi lumineze blând chipul şi să simt freamătul apei. Pentru o ultimă şansă de a ţine undiţa în mână şi să simt cum un peşte mare trage de celălalt capăt.

Dar cam atât deocamdată, puştiule. Simt că mintea mi se întunecă iarăşi. Nu ştiu cât va dura, aşa că vreau să încerc să expediez scrisoarea cât încă mai pot.

Ai grijă de tine, J.J.
Cu drag,

Naşul tău

Am împăturit la loc scrisoarea. Am simţit din nou că mi se împăienjenesc ochii, dar n-am mai încercat să-mi reţin lacrimile. Le-am lăsat să curgă în voie. Oamenii se uitau la mine de parcă mi-aş fi pierdut minţile. Nu-mi păsa.

În următoarele ore, cât a durat zborul spre casă, m-am gândit mult la excursiile acelea în care fuseserăm cu toţii şi la lucrurile care mă măcinaseră în ultimii doi ani. Am cugetat la tot ce mi se întâmplase în ultimele douăzeci şi patru de ore şi la ce a

însemnat naşul meu pentru mine.

Am înţeles că teama de îmbătrânire se trage, într-o foarte mare măsură, din faptul că va trebui să ne luăm rămas-bun de la oameni care înseamnă atât de mult pentru noi. Căutăm să avem parte de un ultim moment alături de ei. O ultimă îmbrăţişare sau un ultim „te iubesc”. O ultimă aventură împreună sau o ultimă perlă de înţelepciune pe care aleg să ne-o împărtăşească.

Dar adevărul e că, de fapt, nu acel ultim moment contează. Ci *toate* îmbrăţişările pe care ni le-au oferit de-a lungul vieţii. *Toate* ocaziile în care ne-au spus că ne iubesc. *Toate* aventurile şi *toate* perlele de înţelepciune pe care ni le-au împărtăşit.

Acestea sunt lucrurile care rămân. Şi care ne ţin strâns legaţi de ei – pentru totdeauna.

eBook mai 2023